

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสนับสนุนเชิงธุรกิจในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13” ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเรียงตามวัตถุประสงค์จำนวน 4 ข้อที่ได้ตั้งเอาไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 เหตุผลและปัจจัยในการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ตอนที่ 2 ลักษณะกิจกรรมทางการตลาดของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ตอนที่ 3 ลักษณะเนื้อหาสารโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการสนับสนุนการแข่งขันกีฬาและแนวทางแก้ไข

ตอนที่ 1 เหตุผลและปัจจัยในการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้การสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการมีเหตุผลในการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยสามารถแยกออกเป็น 6 ประเด็นดังนี้

- 1) ต้องการสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร/ตราสินค้า
- 2) เป็นนโยบายหลักจากสำนักงานใหญ่
- 3) ต้องการสร้างการรับรู้ในองค์กร/ตราสินค้า
- 4) ต้องการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด
- 5) ต้องการสร้างยอดขาย
- 6) สนองนโยบายรัฐบาล

และตามที่ได้นำเสนอข้อมูลประกอบในตารางที่ 1 แสดงเหตุผลและปัจจัยในการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ของแต่ละองค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 1 แสดงเหตุผลและปัจจัยในการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ
ของแต่ละองค์กรธุรกิจ

ชื่อองค์กร/ เหตุผลและ ปัจจัยในการ ตัดสินใจ*	ต้องการ สร้างภาพ ลักษณ์ องค์กร/ ตรา สินค้า	นโยบาย หลักจาก สำนักงาน ใหญ่	ต้องการ สร้างการ รับรู้ใน องค์กร/ ตรา สินค้า	ต้องการ แนะนำ ผลิตภัณฑ์ ใหม่	ต้องการ สร้าง ยอดขาย	สนอง นโยบาย รัฐบาล
Samsung	✓	✓	✓			
Pocari Sweat	✓	✓	✓	✓		
Carlsberg	✓	✓				
Toyota	✓	✓				
THAI	✓					✓
Samart	✓					
Caltex	✓	✓	✓			
Acer	✓	✓				
Fuji Xerox	✓	✓				
Radanasin	✓		✓	✓		
SMH Swiss Watch	✓	✓				
FBT	✓				✓	
รวม	12	8	4	2	1	1

หมายเหตุ * เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการวิเคราะห์เอกสารเท่านั้น

1) ต้องการสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร/ตราสินค้า

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ทุกรายต่างคาดหวังให้กีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นช่องทางในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กรหรือตราสินค้าของตน เนื่องจากเล็งเห็นว่าการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นมหกรรมการแข่งขันกีฬาที่มีความสำคัญและยิ่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียมีประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมการแข่งขันถึง 43 ประเทศ รวมทั้ง มีประชาชนทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียให้ความสนใจติดตามข่าวสาร และชมการถ่ายทอดสดตลอดช่วงระยะเวลาการแข่งขัน จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะทำให้ห้องค์กรหรือตราสินค้าของตนได้รับภาพลักษณ์ที่ดีมากขึ้น เช่น ทางด้านการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคมในระดับนานาชาติ การส่งเสริมพัฒนา การกีฬาของภูมิภาคเอเชีย การส่งเสริมความสัมพันธ์ในหมู่ประเทศทวีปเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่มีตลาดหลักภายในประเทศไทยเห็นว่ากีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นช่องทางหนึ่งที่จะยกระดับภาพลักษณ์ให้ห้องค์กร/ตราสินค้าของตนมีมาตรฐานเทียบเท่าในระดับสากลในสายตาผู้บริโภคคนไทย

“...เป็นเรื่องของภาพลักษณ์มากกว่าที่เราต้องการแม้ว่าชาวต่างชาติจะไม่ได้รู้จัก “สามารถ” แต่อย่างน้อยที่สุดคนไทยด้วยกันก็ต้องรู้จัก “สามารถ” ว่าเราทำได้เทียบเท่าคนอื่น” คุณณวินดา อิ่มบุบผา, ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายโครงการพิเศษ บริษัทสามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

“...การเข้าร่วมเป็นสปอนเซอร์หลักในเอเชียนเกมส์นั้นบริษัทไม่ได้มุ่งหวังในยอดขายมากนัก เพียงต้องการสนับสนุนการจัดงานของประเทศ...เชื่อว่าโตโยต้าจะได้รับการยอมรับในด้านภาพพจน์ของสินค้าและบริษัทจากการเข้าร่วมในครั้งนี้อย่างมาก” นายสุริยันต์ เศรษฐสุสวัสดิ์, ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์และกิจกรรมสังคม บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฐานเศรษฐกิจ, 24-26 ธันวาคม 2541)

“...เราต้องการที่จะบอกว่าเรามีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานในการให้บริการต่าง ๆ ในระดับนานาชาติ เพราะว่าการที่จะให้เราไปนั่งบอกประชาชนว่า เราพร้อมแล้ว เราเต็มที่แล้ว เราดีแล้ว มันไม่เท่ากับการพิสูจน์จริง...เราจึงต้องเอาผลงานมาบอกว่าเราพร้อมแล้ว” คุณบุญชัย อัสวอรุโณทัย, ทีมสื่อสารองค์กร ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

“...กิจกรรมการตลาดกีฬา (sport marketing) เป็นตัวช่วยเร่งสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับลูกค้าและชุมชน ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ทำให้เราใจ และสนุกสนานมากขึ้น” นายคัง ชู ลี,

รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทไทยซัมซุง อิเลคทรอนิกส์ จำกัด (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 21-27 ธันวาคม 2541)

“ในฐานะที่เป็นบริษัทที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นเวลานานนับ 50 ปี จึงถือโอกาสอันดีนี้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์นี้ เพื่อกระชับสัมพันธ์ภาพของคนในภูมิภาคเอเชียพร้อมกับพัฒนากิจกรรมการกีฬาของประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับกาลเท็กซ์ก้าวขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคในทุกตลาดเจาะจงเลือกใช้... การสนับสนุนของกาลเท็กซ์ในครั้งนี้จะสามารถเชื่อมโยงภาพลักษณ์ของบริษัทกาลเท็กซ์ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักกีฬาระดับแนวหน้าของเอเชีย ที่มีทักษะ ความสามารถเป็นพิเศษ” นายริชาร์ด เค. เอแบรมส์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท กาลเท็กซ์ ออย (ประเทศไทย) จำกัด (คู่แข่งรายสัปดาห์, 7-13 ธันวาคม 2541)

2) เป็นนโยบายหลักจากสำนักงานใหญ่

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่เป็นบริษัทข้ามชาติต่างมีนโยบายหลักในการสนับสนุนการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่น หรือระดับนานาชาติ รวมถึงการเน้นทำการตลาดกีฬาเพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างตำแหน่งทางการตลาดและสร้างคุณค่าให้กับองค์กร/ตราสินค้า ดังนั้นการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 จึงได้ตัดสินใจไปตามแนวนโยบายและแนวทางปฏิบัติของสำนักงานใหญ่ที่ได้กำหนดเอาไว้ให้ทุกองค์กรย่อยปฏิบัติตาม

“ปรัชญาในการให้การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาของซัมซุงก็คือ การมีส่วนร่วมในสันติสุขและสันติภาพของโลกด้วยการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือ ปรัชญาซัมซุงใช้ในการสนับสนุนกีฬาทุกประเภทและอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศเกาหลีเอง และในต่างประเทศที่ซัมซุงได้เข้าไปทำการตลาด” นายคัง ชู ลี, บริษัทไทย ซัมซุง อิเลคทรอนิกส์ จำกัด (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 21-27 ธันวาคม 2541)

“เราทำการตลาดกีฬามาตั้งนานแล้ว อย่างที่มิลิเวอร์พูลเราสนับสนุนเขามาตั้งแต่เขายังไม่ตั้งโน้มนัะ เมืองไทยเราก็ทำเหมือนกัน มีกีฬาตั้งหลายอย่างที่เรให้การสนับสนุน...นอกจากกีฬาเราก้ยังสนับสนุนศิลปะวัฒนธรรมเหมือนกัน” คุณสุตารัตน์ สงวนศัพท์, หัวหน้างานประชาสัมพันธ์อาวุโส บริษัทคาร์ลส์เบิร์ก เบอบริวรี่ (ประเทศไทย) จำกัด

“เราดูแลมันเป็นโพลลิตี(Policy) ของทางซีร็อกซ์ทั่วโลกเลย ที่จะเป็นสปอนเซอร์ในเรื่องการกีฬา ยกตัวอย่างโอลิมปิกทุกครั้ง ซีร็อกซ์ต้องเข้าร่วมเป็นสปอนเซอร์ ก็หมายถึงการแข่งขันที่

ประเทศไทย ทวีปไหนก็ประเทศนั้น โชนันันพิจารณาการเป็นสปอนเซอร์ หรือแม้แต่กีฬาในระดับเอเชียก็คือเอเชียนเกมส์ เป็นนโยบายที่ซีร็อกซ์ต้องการให้การสนับสนุนกีฬาระดับใหญ่ๆ”

คุณไพโรจน์ เสมเจริญ, หัวหน้าแผนกพัฒนาการตลาด บริษัทไทยฟูจิซีร็อกซ์ จำกัด

“ลองยื่นสื่ให้การสนับสนุนกีฬานัดสำคัญระดับโลกมาโดยตลอด โดยการคิดค้นพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถแสดงผลรายละเอียดเวลาได้อย่างแม่นยำ และสอดคล้องกับกฎเกณฑ์เงื่อนไขของกีฬาแต่ละประเภท เพื่อการตัดสินใจที่เที่ยงตรง และเป็นธรรมในทุกรายการแข่งขัน ทำให้ได้รับเลือกในครั้งนี้” นายแฮ็คคาร์ด แฟรงค์, รองประธานบริหารบริษัทลองอินส์ (กรุงเทพฯธุรกิจ 16 ธันวาคม 2541)

3) ต้องการสร้างการรับรู้ในองค์กร/ตราสินค้า

ผู้ให้การสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการจำนวนอย่างน้อย 3 ราย ที่ต้องการสร้างการรับรู้ในตราสินค้า (brand awareness) ซึ่งประกอบด้วย ชื่อตราสินค้า (brand name) สัญลักษณ์บริษัท (logo) และคำขวัญ (slogan) เนื่องจากผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเห็นว่าตราสินค้าของตนเองนั้นยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในหมู่ผู้บริโภคคนไทย ได้แก่ ชัมซุง ธนาकारรัตนสิน และโพคารี สวิต และมีผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ 1 รายที่ต้องการสร้างการรับรู้สัญลักษณ์ใหม่ขององค์กร ได้แก่ คาลเท็กซ์ เนื่องจากเห็นว่าสัญลักษณ์ใหม่ขององค์กรยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

ชัมซุงถึงแม้จะเป็นตราสินค้าที่ได้ทำการตลาดในทวีปเอเชียมานานแล้ว แต่ตราสินค้า ชัมซุงยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากนักโดยเฉพาะในหมู่ผู้บริโภคคนไทย ซึ่งชัมซุงเห็นว่าการรู้จักตราสินค้าอย่างดีมีส่วนสำคัญในการทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีชัมซุงเห็นว่าตราสินค้าของตนเองยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก แม้ว่าสินค้าจะมีคุณภาพดีเหมือนกับผลิตภัณฑ์ของผู้นำตลาด ชัมซุงจึงใช้โอกาสในการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 แนะนำตราสินค้าให้กลายเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป และสร้างการยอมรับภายในผู้บริโภคชาวไทย

“เราต้องการสร้างการรับรู้ตราสินค้าชัมซุงในหมู่ผู้บริโภคชาวไทย จากเดิมที่รู้จักชัมซุงว่าเป็นเพียงผู้จัดจำหน่ายเครื่องเสียง เปลี่ยนเป็นว่าเป็นชัมซุงมีสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าครบสายการผลิต เช่น ตู้เย็น เครื่องซักผ้า โทรทัศน์ เตารีดไมโครเวฟ ทำให้ตราสินค้ารู้จักกันมากขึ้นมากที่สุด” นายคัง ชู ลี, รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทไทยชัมซุง อิเลคทรอนิกส์ จำกัด (ผู้จัดการรายสัปดาห์ 21-27 ธันวาคม 2541)

ธนาคารรัตนสิน เนื่องจากธนาคารถือกำเนิดมาได้ไม่นาน (14 สิงหาคม 2541) จึงยังไม่เป็นที่รู้จักกันมากนักในหมู่ประชาชนคนไทย และภายหลังได้ควบรวมกิจการกับธนาคารแหลมทอง เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2541 แล้วจึงได้มีจำนวนสาขาและพนักงานเพิ่มมากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านชื่อธนาคาร เครื่องหมายธนาคาร (logo) คำขวัญ (slogan) จากธนาคารแหลมทอง เป็นธนาคารรัตนสิน จึงจำเป็นต้องสร้างการรับรู้ในองค์กรใหม่ให้ประชาชนได้ทราบและรู้จัก โดยอาศัยวันเวลาที่ยังเหลืออยู่ในช่วงการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการภายหลังที่ทางธนาคารแหลมทองได้ดำเนินการมา สร้างการรับรู้ในองค์กร / ตราสินค้าใหม่ คือ ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

“(หลังควบกิจการ) พอเราเปลี่ยนชื่อ เปลี่ยนโลโก้เอเชียนเกมส์กำลังก้าวมาสู่โคลมเบิร์ก เราก็ทำเรื่องเปลี่ยนชื่อกับคณะกรรมการจัดการแข่งขัน เพราะว่าไหน ๆ ไม่มีชื่อธนาคารแหลมทอง อีกต่อไปแล้ว ถ้าจะโฆษณาไปก็เหมือนจะเสียเงินฟรี...ตอนนั้นธนาคารรัตนสินคนรู้จักน้อยมาก”
คุณบุญชัย อัครวโรดมัย, ทีมสื่อสารองค์กร ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

เครื่องดื่มเกลือแร่ โฟคาร์ สวีต มีแผนการที่จะแนะนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดภายในประเทศไทยอยู่ก่อนแล้ว จึงมีความจำเป็นต้องทำการตลาดเพื่อสร้างการรับรู้ในตราสินค้า โดยวางแผนอาศัยช่วงจังหวะการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์สร้างการรับรู้ในตราสินค้าของโฟคาร์ สวีต ให้ผู้บริโภคคนไทยได้รู้จัก

“เรานำผลิตภัณฑ์เข้ามาใหม่ในตลาดประเทศไทย แน่นอนเราก็ต้องสร้างการรับรู้ในสินค้าของเราให้ผู้บริโภคได้รู้จักกว่าเราเป็นน้ำดื่มเกลือแร่ของญี่ปุ่น แต่พอทำจริง ๆ เราทำไม่ได้มาก เพราะว่าปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ” คุณสุธีร์ พงศ์พบไพบูลย์, ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทไทยโอซูเกะ ฟาร์มาซิคอล จำกัด

คาลเท็กซ์ ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียงรายเดียว ที่ก่อนหน้านี้ได้ทำการเปลี่ยนแปลงเครื่องหมายสัญลักษณ์ (Logo) ของบริษัทใหม่ เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร / ตราสินค้าให้ดูทันสมัยมากขึ้นแต่ปรากฏว่ายังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คาลเท็กซ์จึงได้อาศัยช่วงการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการสร้างการรับรู้ตราสัญลักษณ์ใหม่ของบริษัท เพราะเล็งเห็นว่ากีฬาเอเชียนเกมส์มีผู้คนทั่วทั้งทวีปเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดหลักของคาลเท็กซ์ให้ความสนใจติดตามข่าวสาร และสนใจชมการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาจำนวนมาก

“...อีกอย่างเราก็เพิ่งเปลี่ยนโลโก้มา เราต้องการให้โลโก้ของเราผ่านหูผ่านตาคนให้ได้มากที่สุด เราต้องการให้ช่วงที่คนทั้งทั้งเอเชียสนใจกีฬาจำนวนมาก ๆ อย่างเอเชียนเกมส์สร้างการรับรู้โลโก้

ใหม่ของเรา เพราะว่าที่ผ่านมาเราคิดว่ามันยังไม่เพียงพอ” คุณเกศรินทร์ อภิญญาพงศ์, ประธานสัมพันธ์ บริษัทคาลเท็กซ์ ออย (ประเทศไทย) จำกัด

4) ต้องการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด

ผู้ให้การสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการจำนวนอย่างน้อย 2 รายด้วยกัน ที่ต้องการแนะนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดภายในประเทศไทย คือ ธนาคารรัตนสิน และ เครื่องดื่มเกลือแร่ไพคาร์รี สวิต เนื่องจากในช่วงการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ คนไทยจะให้ความสนใจการแข่งขันกีฬาทั้งภายในสนามและเปิดรับสื่อ (media exposure) ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ จึงเป็นโอกาสดีที่จะแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กลุ่มเป้าหมายคนไทยได้รู้จักและนำไปสู่การเลือกบริโภคต่อไป

ธนาคารรัตนสินให้เหตุผลในการตัดสินใจเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการว่ามีเหตุผลอันเนื่องมาจากธนาคารแหลมทองซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการอยู่ก่อนแล้ว ในขณะนั้นได้ถูกทางธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งให้ควมรวมกิจการกับธนาคารรัตนสิน ในวันที่ 26 ตุลาคม 2541 ช่วงก่อนการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ประมาณสองเดือน จึงต้องเปลี่ยนชื่อ และโลโก้ของธนาคารแหลมทองเป็นธนาคารรัตนสินแทน ซึ่งในขณะนั้นธนาคารรัตนสินเองก็ยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในหมู่คนไทย ดังนั้นธนาคารรัตนสินจึงเห็นว่าเป็นโอกาสดีในการแนะนำธนาคารรัตนสินผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทางด้านธนาคารรายใหม่ให้ประชาชนคนไทยได้รู้จักในช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เพื่อนำไปสู่การเลือกใช้บริการธนาคารต่อไปในอนาคต

“ธนาคารรัตนสินถือโอกาสนี้ สร้างชื่อเสียงให้กับทางธนาคารว่าเราเป็นธนาคารแห่งเอเชียนเกมส์ เราได้ทุ่มทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ และทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย ทำให้รัตนสินเป็นที่รู้จักจากที่เป็นโนเนม (no name) ให้กลายเป็นคนรู้จัก” คุณบุญชัย อัสวอรุณทัช, ทีมสื่อสารองค์กร ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

เครื่องดื่มเกลือแร่ไพคาร์รี สวิต เป็นผลิตภัณฑ์จากประเทศญี่ปุ่นให้เหตุผลในการสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการว่าเพื่อต้องการขยายตลาดและแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาดประเทศไทยจากเดิมที่ทำการตลาดมาแล้วหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น ประเทศญี่ปุ่น ฮองกง เกาหลี

“เครื่องดื่มไพคาร์รีได้วางจำหน่ายมาหลายประเทศมาแล้ว ไม่ว่าในประเทศญี่ปุ่นเอง ทางกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ฮองกง ไต้หวัน เกาหลี ต่อมาบริษัทมีแผนจะแนะนำไพคาร์รีเข้ามาในไทยในปี 1997 พอดีไทยเป็นเจ้าภาพ จึงใช้โอกาสนี้แนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ของเรา โดยเน้นการ

สร้างตลาดใหม่ที่ประเทศไทย”
ไทยโอชุกะ ฟาร์มาซิคอล จำกัด

คุณสุธีร์ พงศ์พบไพบุลย์ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัท

5) ต้องการสร้างยอดขาย

เนื่องจากการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติแต่ละครั้ง มักมีกระแสความต้องการสินค้าที่ระลึกเป็นจำนวนมาก ทางเอฟ บี ที จึงเล็งเห็นช่องทางการสร้างรายได้ให้กับบริษัท หากบริษัทรับเป็นผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึกให้กับคณะกรรมการจัดการแข่งขัน จึงได้เสนอตัวขอเป็นผู้ผลิตสินค้าที่ระลึก และจัดจำหน่ายหลักอย่างเป็นทางการ (Master Licensing Agent) ให้กับคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

“เหตุผลประการแรกก็คือว่าทาง เอฟ บี ที เราทำเสื้อผ้าให้นักกีฬาอยู่แล้ว แล้วเราก็อยากช่วยเหลือเกมส์ภายในประเทศ ที่นี้เราไม่อาจสปอนเซอร์ล้วน ๆ ได้เหมือนคาลเท็กซ์ คาร์ลส์เบิร์ก ได้ มันก็เลยต้องดีล (deal) กัน คือว่าเราเป็นสปอนเซอร์ด้วย แล้วก็หารายได้กลับมาด้วย หมายความว่าเราให้การสนับสนุนด้วยในขณะเดียวกันก็ต้องทำการหารายได้จากการสนับสนุนนี้ด้วย ก็หมายความว่าเราต้องทำเป็นลิขสิทธิ์ไป ตอนที่เรตัดสินใจยังไม่ทราบการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทเลย ...แม้ว่าเราทราบก่อนว่าเรต (exchange rate) มันต้องเปลี่ยนเราก็ยังอยากจะทำอยู่ดี”
คุณมนตรีชัย โชคไพบุลย์กิจ, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทโรงงานฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด

6) สนองนโยบายรัฐบาล

การที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้อย่างเรียบร้อยนั้น รัฐบาลไทยจำเป็นต้องกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจเข้าไปมีส่วนรับผิดชอบและช่วยเหลือกีฬาเอเชียนเกมส์ในหลาย ๆ ส่วนด้วยกัน เช่น การไฟฟ้านครหลวงต้อง รับผิดชอบด้านการจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอับความต้องการใช้ในระหว่างการแข่งขัน กรมประชาสัมพันธ์ต้องรับผิดชอบทางด้านประชาสัมพันธ์การแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นต้น ส่วนทางด้านขนส่งทางอากาศนั้นรัฐบาลเล็งเห็นว่า บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม และเป็นสายการบินหลักของประเทศไทยที่มีเที่ยวบินหลักทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย และมีตลาดหลักภายในทวีปเอเชียควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในครั้งนี้ รัฐบาลจึงได้มีมติคณะรัฐมนตรีในช่วงเดือนมิถุนายน 2540 ให้บริษัท

การบินไทย จำกัด (มหาชน) เสนอตัวเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ทางด้านการขนส่งทางอากาศ ดังนั้นสาเหตุหลักของการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นผู้สนับสนุนหลักกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) คือเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในฐานะที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่สังกัดกระทรวงคมนาคม และดำเนินธุรกิจสายการบินพาณิชย์ทั้งในและนอกประเทศโดยเฉพาะในย่านทวีปเอเชีย รวมทั้งการบินไทยเป็นสายการบินหลักของประเทศจึงควรทำหน้าที่ดังกล่าว

“กล่าวได้ว่าการบินไทยเป็นรัฐวิสาหกิจเพียงแห่งเดียวที่เข้าไปเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการของการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ นอกจากนี้ บริษัทการบินไทย จำกัด ยังได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินการด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ เช่น การให้บริการอาหาร นักกีฬาและเจ้าหน้าที่ในหมู่บ้านนักกีฬา” คุณเริงชัย สิงห์ดี, ประธานสัมพันธ์ การบินไทย จำกัด (มหาชน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 ตัวอย่างตราสินค้าและสัญลักษณ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ตอนที่ 2 ลักษณะกิจกรรมทางการตลาดของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ลักษณะกิจกรรมทางการตลาดของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลักษณะของส่วนประสมทางการตลาด 4 กลยุทธ์หลัก อันได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)

กลยุทธ์ทางด้านผลิตภัณฑ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นกันมากนัก มีเพียงการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมแต่เพียงเล็กน้อยและสร้างหีบห่อบรรจุใหม่ และมีเพียงผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกกีฬาเอเชียนเกมส์เท่านั้นที่ได้ใช้กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ผลิตสินค้าออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กันออกมาเสนอขายในช่วงเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตามสามารถแยกกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ออกได้ 2 ลักษณะด้วยกัน ดังนี้

1) การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิม

- กำหนดหีบห่อใหม่
- ตกแต่งผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม

2) การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่

- การออกสินค้าที่ระลึกในช่วงเอเชียนเกมส์

1) การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิม

เนื่องจากการออกผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากเนื่องจากเอเชียนเกมส์นั้นมีเพียงสองสัปดาห์เท่านั้น ดังนั้นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมจึงเป็นสิ่งที่กระทำได้ง่ายและสะดวกมากกว่าและอาศัยระยะเวลาในการวางแผน ลงทุน ได้ไม่นานนัก เช่น การกำหนดหีบห่อบรรจุใหม่ให้มีเครื่องหมายสัญลักษณ์เอเชียนเกมส์ การตกแต่งผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีบรรยากาศเข้ากับ “กระแสเอเชียนเกมส์ฟีเวอร์”

● การกำหนดหีบห่อใหม่

ผลการวิจัยพบว่ามีเพียงผู้จำหน่ายเครื่องดื่มหลักอย่างเป็นทางการเท่านั้นที่ได้กำหนดหีบห่อบรรจุผลิตภัณฑ์ให้มีเครื่องหมายสัญลักษณ์เอเชียนเกมส์ คือ ผลิตภัณฑ์คาร์ลส์เบิร์ก และเครื่องดื่มเกลือแร่โพคารี สวิต โดยที่ผลิตภัณฑ์คาร์ลส์เบิร์กเน้นการเพิ่มเครื่องหมายบ้านทรงไทยเอเชียนเกมส์ตรงกล่องกระดาษบรรจุกระป๋องเบียร์ ส่วนทางเครื่องดื่มเกลือแร่โพคารีเน้นการนำสัญลักษณ์

ข้างไซโยไปปรากฏที่กระป๋องเครื่องดื่ม ซึ่งเป็นการสื่อความหมายถึงการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการให้ผู้บริโภคได้รับทราบ

● **ตกแต่งผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม**

เพื่อให้เข้าบรรยากาศ “กระแสบอเอเซียนเกมส์พีเวอร์” และเป็นส่วนหนึ่งของเอเซียนเกมส์ เช่น รถยนต์โตโยต้ารุ่นเอเซียนเกมส์โมเดล ซึ่งเป็นการตกแต่งภายในรถยนต์เพิ่มเติมในจำนวน 4 รุ่นที่เน้นการจำหน่ายภายในช่วงโอกาสนี้ อันได้แก่ โตโยต้าโคโลน่า โคโรลล่า ไฮลัน่า และ โตโยต้าไฮลักซ์ ไทเกอร์ ได้ตกแต่งด้วยการติดสติ๊กเกอร์กระจกหลัง ชุดพรมปูพื้น ชุดผ้าคลุมเบาะ สัญลักษณ์ข้างไซโย เป็นต้น สำหรับผลิตภัณฑ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการรายอื่น ๆ เน้นการติดสติ๊กเกอร์ที่ผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ซันซุง ผลิตภัณฑ์ซีร็อกซ์ เป็นต้น

2) **การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่**

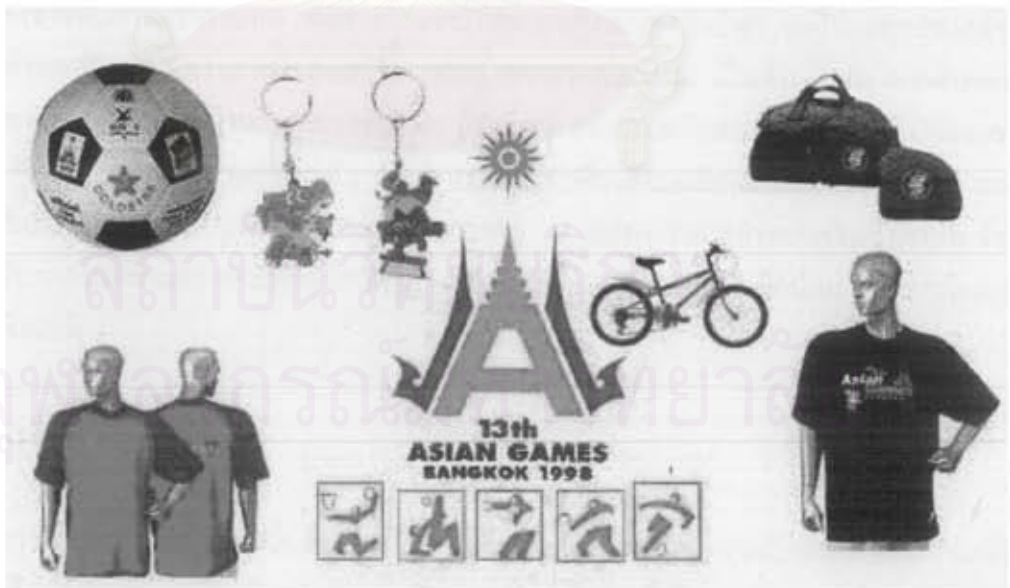
ผลการวิจัยพบว่ามีเพียงผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียงไม่กี่รายที่ได้ออกผลิตภัณฑ์ใหม่ในช่วงการแข่งขันกีฬาเอเซียนเกมส์ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ระลึกและพรีเมียมเอเซียนเกมส์ เช่น การออกบัตรเอทีเอ็มเอเซียนเกมส์ของธนาคารรัตนสิน ตุ๊กตาข้างไซโยล้มลุกและกระป๋องน้ำของ คาลเท็กซ์และการผลิตสินค้าที่ระลึกเอเซียนเกมส์เพื่อการจำหน่ายเป็นการเฉพาะของทาง เอฟ บี ที และผู้ได้รับลิขสิทธิ์ผลิตรายย่อย (sublicensee)

● **การออกสินค้าที่ระลึกในช่วงเอเซียนเกมส์**

เอฟ บี ที ซึ่งได้สิทธิ์ในการผลิตสินค้าที่ระลึกเอเซียนเกมส์จำหน่ายรายใหญ่ที่สุดได้ผลิตผลิตภัณฑ์ออกมาหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องกีฬา การกีฬา เช่น เสื้อผ้านักกีฬา ลูกฟุตบอล วอลเลย์บอล นอกจากนั้นยังได้ผลิตสินค้าที่ระลึกรูปแบบอื่นๆ อีก เช่น เครื่องเขียน เครื่องใช้ภายในบ้าน นาฬิกา พวงกุญแจ อุปกรณ์สำนักงาน เสื้อยืด เทคโท เป็นต้น ทั้งนี้ เอฟ บี ที ได้ขายลิขสิทธิ์การผลิตสินค้าที่ระลึกให้กับผู้ผลิตรายย่อยต่อไปอีกชั้นตอนหนึ่ง โดยเลือกพิจารณาทางด้านความสามารถในการผลิต ผลงาน คุณภาพ ปริมาณที่จะผลิตได้

“เรามีซบไลเซนซี (sublicensee) เข้ามาเยอะ หลักในการรับก็คือเราต้องพิจารณาก่อนว่าหนึ่งละ ต้องมีความสามารถในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นหลักเกณฑ์ในการเลือกของเราก็มีไม่มากนัก แต่เราบอกเขาว่า หากเขาต้องการผลิตสินค้าให้กับเรา เขาต้องเอาสินค้ามาให้เรา แอ็ทปรู๊พ (approve) ก่อนที่จะนำออกสู่ตลาด ” คุณมนตรีชัย โชคไพบุลย์กิจ, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทโรงงาน ฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการในช่วงเอเชียนเกมส์

2. ราคา (Price)

ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ทางด้านราคา ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการไม่ได้นำมาใช้กันมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากได้รับลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ให้ใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ชื่อเอเชียนเกมส์ แต่เพียงผู้เดียวตามประเภทสินค้านั้น ๆ ทำให้ไม่ต้องกังวลในเรื่องการวางกลยุทธ์ราคาเพื่อต่อสู้กับคู่แข่งมากนัก เนื่องจากการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการถือได้ว่าเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์/การบริการอยู่แล้ว ขณะเดียวกันก็ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการก็ไม่สามารถฉวยโอกาสตั้งราคาสูงกว่าปกติได้เนื่องจากประสบปัญหาทางด้านการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง โดยทั่วไปสามารถแบ่งประเภทกลยุทธ์ราคาออกได้หลัก ๆ 2 ประเภทดังนี้

- 1) กำหนดราคาปกติ
- 2) กำหนดราคาพิเศษ
  - สำหรับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเอเชียนเกมส์
  - สำหรับกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป

1) กำหนดราคาปกติ

โดยทั่วไปพบว่าผลิตภัณฑ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ได้ใช้กลยุทธ์ด้านราคาด้วยการยังขายสินค้าในราคาปกติ ทั้งภายในและภายนอกสนามแข่งขันกีฬา แต่ใช้กลยุทธ์ทางด้านอื่น ๆ เข้ามาเสริม เช่น การทำการส่งเสริมการขาย การแจกของแถม เป็นต้น เช่น การจำหน่ายเบียร์สดภายในชมรมที่ตั้งภายในสนามแข่งขันกีฬา กับการจำหน่ายเบียร์สดหน้าศูนย์การค้าเวิร์ดเทรดเซ็นเตอร์ยังจำหน่ายในการราคาเดียวกัน การจำหน่ายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ในช่วงแรก ๆ ของการแข่งขันมีราคาจำหน่ายปกติจำหน่ายตามป้ายราคา แต่พบว่าการจำหน่ายสินค้าภายในร้านสตาร์มาร์ทภายในสนามแข่งขันมีราคาสินค้าบางรายการราคาแพงกว่าปกติเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่มีราคาสินค้าปกติ

2) กำหนดราคาพิเศษ

การกำหนดราคาพิเศษนั้นมีเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายสองกลุ่มหลักด้วยกัน คือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเอเชียนเกมส์ ได้แก่ ผู้ให้การสนับสนุนในระดับต่าง ๆ คือ ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการด้วยตนเอง ผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการ ผู้สนับสนุนผลิตภัณฑ์อย่างเป็นทางการ และสื่อมวลชนทั้งไทยและต่างประเทศ และกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป

ได้แก่ ลูกค้าประจำ ลูกค้าทั่วไป ซึ่งผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้กำหนดราคาที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มเป้าหมายหลัก 2 กลุ่มนี้

- **สำหรับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเอเชียนเกมส์**

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่มีผลิตภัณฑ์เหลือมากพอ ก็จะนำผลิตภัณฑ์ไปให้เข้าในช่วงเวลาของการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการด้วยกัน ผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการ และผู้สนับสนุนผลิตภัณฑ์อย่างเป็นทางการ รวมถึงไปถึงสื่อมวลชนทั้งไทยและต่างประเทศ ซึ่งล้วนเป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเอเชียนเกมส์ที่มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานภายในพื้นที่สนามแข่งขันกีฬา ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่ใช้กลยุทธ์ราคาแบบนี้ได้แก่ ซีร็อกซ์ และสามารถ ทั้งสองรายคิดราคาต่ำลงผลิตภัณฑ์ในราคาพิเศษ ในอัตราที่ต่ำกว่าราคาปกติ

“นอกจากให้บริการแก่คณะกรรมการแล้ว ซีร็อกซ์ยังให้บริการเครื่องเช่าสำหรับบริษัทและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในงานเอเชียนเกมส์ที่มีความต้องการใช้เครื่องด้วย เช่น สำนักข่าวต่าง ๆ สถานีโทรทัศน์ สื่อมวลชนต่าง ๆ โดยเรามีเครื่องเช่าประมาณ 200 เครื่อง ทั้งเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องแฟกซ์” นายประทีป บูรณบรรพต ประธานกรรมการบริษัทไทยฟูจิซีร็อกซ์ จำกัด (กรุงเทพฯธุรกิจ, 8 ธันวาคม 2541)

“ในการทำการตลาดสามารถเราไม่ได้ทำการตลาดอะไรมากนัก เราเปิดขายสินค้าในราคาพิเศษ และเปิดให้เช่าเครื่องโทรศัพท์มือถือสำหรับสื่อมวลชน แล้วก็ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ และให้บริการผู้สนับสนุนรายย่อยรายอื่น ๆ” คุณวินดา อัมบุบผา ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายโครงการพิเศษ บริษัทสามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

- **สำหรับกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป**

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่ได้ใช้กลยุทธ์ราคาสำหรับกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ส่วนใหญ่นำการลดราคาผลิตภัณฑ์ให้ต่ำกว่าราคาโดยปกติพอสมควรเพื่อจูงใจกลุ่มผู้บริโภค เช่น การลดราคาสินค้าที่ระลึกในช่วงวันท้าย ๆ การแข่งขันและภายหลังการแข่งขันสิ้นสุด การลดราคาจะคิดเป็นร้อยละจากป้ายราคา เช่น สินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ของ เอฟ บี ที ที่พบว่าราคาจำหน่ายจะลดต่ำลงไปเรื่อย ๆ จนการแข่งขันสิ้นสุด และภายหลังการแข่งขันสิ้นสุดไปแล้ว จะมีการนำสินค้าที่ระลึกมาจำหน่ายในราคาพิเศษต่ำกว่าป้ายราคาประมาณ 50 - 80 %

“สินค้าค้างสต็อก เราก็พยายามขายไปเรื่อย ๆ เราทำอะไรให้มากไปกว่านี้ไม่ได้ เราต้องทำเซลส์ โปรโมชันกันตลอด แล้วก็นำสินค้าไปตระเวนขายที่นั่นที่โน่นที่นี้ไปเรื่อย ๆ เราต้องทำเซลส์

ให้มันต่ำลงไปอีก ได้ (ยอดชาย) เข้ามาพอสมควร...การทำอย่างอื่นนอกจากเซลล์มันไม่ค่อยมี
 อย่างดีเราไปฟังตามเทศกาล หรือหน่วยงานที่เขาจัดงานต่าง ๆ เพื่อสร้างยอดเพิ่มขึ้นเท่านั้น”
 คุณมนตรีชัย โชคโพบูลย์กิจ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทโรงงานฟุตบอลล์ไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์
 จำกัด

นอกจากนั้นยังมีผลิตภัณฑ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการบางราย ที่ได้ให้คณะกรรมการจัดการแข่งขันใช้ผลิตภัณฑ์ (โดยคิดเป็นค่าเช่า) แล้วภายหลังการแข่งขันสิ้นสุดแล้วไม่ได้
 ส่งมอบผลิตภัณฑ์นั้นให้กลายเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะกรรมการจัดการแข่งขัน ผู้สนับสนุนหลัก
 อย่างเป็นทางการจึงได้นำผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการใช้งานนั้นมาเสนอขายในราคาพิเศษให้กับกลุ่มผู้บริโภค
 ทั่วไป ซึ่งล้วนเป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังคงอยู่ในสภาพดี เพราะผ่านการใช้งานมาประมาณสองสัปดาห์
 เท่านั้น ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่ได้กลยุทธ์ราคาพิเศษสำหรับกลุ่มผู้บริโภคนี้จะเน้น
 การลดราคาผลิตภัณฑ์ให้ต่ำกว่าท้องตลาดประมาณครึ่งหนึ่ง หรือตามสภาพของผลิตภัณฑ์ โดยมี
 กลุ่มเป้าหมายย่อย 2 กลุ่ม คือกลุ่มลูกค้าประจำ และกลุ่มคนทั่วไป โดยจะให้สิทธิกลุ่มลูกค้า
 ประจำเลือกซื้อก่อน ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่ใช้กลยุทธ์ราคาประเภทนี้ ได้แก่ โตโยต้า
 และซีร็อกซ์

“โตโยต้า ผลิตภัณฑ์ที่คงเหลือภายหลังการแข่งขันสิ้นสุด อย่างรถยนต์โตโยต้ารุ่นโซลูน่า
 ก่อนแข่งขันราคาขายประมาณคันละ 5 แสนบาท แต่หลังจากนำรถที่ผ่านการใช้งานเอเชียนเกมส์มา
 ขายเราขายเพียงครึ่งเดียว” นายสุริยันต์ เศรษฐสวัสดิ์, ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์และ
 กิจกรรมสังคม บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฐานเศรษฐกิจ, 24-26 ธันวาคม
 2541)

“พอเสร็จงานเครื่องไม่ได้ส่งกลับ(ญี่ปุ่น)ไปด้วย เราอิมพอร์ต (import) เข้ามา เครื่องก็
 ต้องนำไปออกขายให้หมด คือเป็นเครื่องยูส (used) ไปเป็นเครื่องที่ใช้แล้ว การตลาดที่ว่าจะต้องทำ
 อย่างไร ก็คือต้องขายให้หมด ต้องขายให้เร็วด้วย เพราะว่าหากทิ้งไว้นานในเรื่องของค่าเสื่อม
 ต่าง ๆ เรื่องของดอกเบี้ยด้วย เราทนแบกไว้ไม่ไหว...ซีร็อกซ์เราลดราคาจากแสนหนึ่งขายแค่ 5
 หมื่น เราไม่เคยลดขนาดนั้นมาก่อน” คุณไพโรจน์ เสมเจริญ หัวหน้าแผนกพัฒนาการตลาด
 บริษัทไทยฟูจิ ซีร็อกซ์ จำกัด

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

ผลการวิจัยพบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้ใช้กลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่ายทุกราย โดยเน้นทั้งภายในพื้นที่สนามแข่งขัน และนอกพื้นที่สนามแข่งขัน

ภายในพื้นที่สนามแข่งขันนั้น ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทุกรายดำเนินไปตามข้อตกลงที่ทำไว้กับคณะกรรมการจัดการแข่งขันที่จะให้พื้นที่สำหรับก่อสร้างบูธเพื่อการจัดจำหน่ายจ่ายแจก แนะนำผลิตภัณฑ์ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขนาดของบูธหลักและซุ้มจำหน่ายย่อยของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการนั้นจะเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการจัดการแข่งขัน นอกจากนี้ช่องทางการจัดจำหน่ายภายในสนามแข่งขันหลัก ถือเป็นสิทธิของผู้ให้การสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่จะตกแต่งร้านค้า บริษัท ของตนโดยใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ชื่อเอเชียนเกมส์ ตามที่ได้รับลิขสิทธิ์มา

ภายนอกพื้นที่สนามแข่งขัน จะเน้นการตกแต่งเพิ่มเติมช่องทางการจัดจำหน่ายปกติ เน้นการสร้างสื่อโฆษณา ณ จุดขาย และสร้างบรรยากาศให้เข้ากับกีฬาเอเชียนเกมส์

สามารถแบ่งประเภทของช่องทางการจัดจำหน่ายได้ 3 ประเภทด้วยกัน ดังนี้

- 1) ออกบูธภายในสนามแข่งขันหลัก
  - ออกบูธหลัก
  - ออกซุ้มจำหน่ายย่อย
- 2) พนักงานเดินเร่ขาย
- 3) ตกแต่งพิเศษตามช่องทางจำหน่ายปกติ

1) ออกบูธภายในสนามแข่งขันหลัก

ภายในสนามแข่งขันหลัก ทั้ง 3 สนามจะปรากฏบูธ หรือ ซุ้มให้บริการของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทุกรายปรากฏอยู่ โดยเฉพาะทางสนามมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต นั้นจะจัดบูธอย่างยิ่งใหญ่มากที่สุด มีการออกแบบและตกแต่งภายในอย่างสวยงาม ส่วนที่สนามกีฬาราชมั่งคลาภิบาลสถานนั้นจัดใหญ่ยิ่งใหญ่องลงมา ส่วนที่ศูนย์กีฬาเมืองทองธานีมีจัดเพียงบางรายเท่านั้น

• ออกบูธหลัก

ผู้ให้การสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทุกรายมีบูธหลักเป็นของตนเองภายในสนามกีฬา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต เรียงรายไปตามลานพลาซ่าที่ทางคณะกรรมการจัดการแข่งขันได้แบ่งอาณาบริเวณส่วนหนึ่งไว้ให้ แต่ละบูธต่างสร้างเอกลักษณ์ จุดเด่น รวมทั้งทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบูธ รวมถึงการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และแนะนำผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการและผู้บริโภคที่ได้เข้าไปเยี่ยมชมภายในบูธนั้น สำหรับภายในสนามกีฬาราชมั่งคลาภิพาสถานนั้นมีบูธหลักของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเกือบทุกราย แต่มีความยิ่งใหญ่และโดดเด่นน้อยกว่าบูธภายในสนามกีฬา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต และที่ศูนย์กีฬาเมืองทางธานีมีบูธหลักของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียงรายเดียว คือ เอฟ บี ที ที่ได้สร้างเอเชียนเกมส์พาร์ค เพื่อการจัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์เป็นการเฉพาะ

อย่างบูธแนะนำรถยนต์ของโตโยต้า เรียกว่า “พาวิลเลียน (Pavilion)” โดยเน้นการสร้างจำนวน 2 จุด คือภายในสนามกีฬา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสนามกีฬาราชมั่งคลาภิพาสถาน ภายในได้นำรถยนต์รุ่นเอเชียนเกมส์โมเดลมาแสดงให้ได้ชม ภายนอกตกแต่งคล้ายถ้ำมีมุนน้ำตก และสวนหย่อมภายนอกบูธ

บูธซัมซุงเป็นพาวิลเลียนขนาดใหญ่เน้นภายในสองสนามเช่นกันคือภายในสนาม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต ซึ่งเป็นบูธใหญ่สุดของบรรดาผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทั้งหมด และที่สนามกีฬาราชมั่งคลาภิพาสถาน ภายในบูธมีการเปิดซัมซุงเฮียร์เตอร์ เพื่อแสดงปรัชญาในการสนับสนุนการกีฬาของซัมซุง คือการทำทุกขีดจำกัด (Challenge The Limits) และนำเสนอกิจกรรมความรู้ด้านต่าง ๆ การสร้างความสนุกสนาน พร้อมการแนะนำผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในครัวเรือนของซัมซุง ซึ่งเน้นผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ล่าสุด เช่น เครื่องซักผ้า โทรทัศน์ ตู้เย็น เป็นต้น ภายนอกบูธมีลานกลางแจ้งสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงการเต้นรำลิมโป้ บริเวณผาผนังบูธมีการจำลองหน้าผาสำหรับโชว์การปีน

บูธเอเซอร์ เน้นการให้บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สนใจ โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์ เรียงรายจำนวนมาก ผู้คนสามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ได้ทันที เช่น การส่งอีเมล การท่องอินเทอร์เน็ต หรือการเช็คผลการแข่งขันล่าสุด เป็นต้น

บูธการบินไทย และ โฟคาร์สวีต เหมือนกันตรงเน้นการให้บริการอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม แต่บูธการบินไทยจะมีนิทรรศการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการท่องเที่ยวออสเตรเลีย พร้อมกับนิทรรศการแนะนำกีฬาโอลิมปิก ปี 2000 ที่เมืองซิดนีย์อีกด้วย

บุคลากรรัตนสิน เน้นการแนะนำธนาคารให้เป็นที่รู้จัก และทำกิจกรรมภายในบูธ เช่น การเชิญนักกีฬาที่มีชื่อเสียง หรือได้รับเหรียญทองมาสนทนาพูดคุยภายในบูธ มีกิจกรรมให้เล่นเกมส้อมพิวเตอร์ และแสดงภาพวาดชนะเลิศตามที่ได้อาคารได้ประกวดก่อนหน้า

สำหรับศาลเท็กซ์ นั้นไม่ได้สร้างบูธเพื่อการแนะนำบริษัทแต่อย่างใด แต่ได้นำร้านสตาร์มาร์ทซึ่งเป็นร้านสะดวกซื้อมาเปิดให้บริการภายในสนามกีฬาหลัก เน้นการจำหน่ายอาหารว่าง น้ำเครื่องดื่ม และเป็นจุดให้แลกรับเหรียญของศาลเท็กซ์ จำนวน 7 แห่งกระจายไปตามสนามกีฬาหลักและรอง

บูธสามารถและนาฬิกาทองยีนส์ & ทิสสอต สร้างเป็นบูธขนาดเล็ก เน้นการแนะนำและจำหน่ายผลิตภัณฑ์

บูธเอฟ บี ที ซึ่งได้รับลิขสิทธิ์ให้จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์นั้นได้สร้างบูธจำหน่ายสินค้าเรียกว่า เอเชียนเกมส์พาร์คเพื่อเป็นแหล่งรวมสินค้าที่ระลึกของผู้ผลิตรายย่อยทุกรายได้สร้างเอเชียนเกมส์พาร์ค ถึง 4 จุดหลักด้วยกัน คือ สนามกีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต สนามกีฬาราชวังคลาภิเษกสถาน ศูนย์กีฬาเมืองทองธานี และที่สนามกีฬาศุภชลาศัย

● ออกซุ้มจำหน่ายย่อย

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่ได้ออกซุ้มจำหน่ายย่อยและให้บริการเฉพาะจุดเพิ่มขึ้นมาภายในสนามแข่งขันหลัก ได้แก่ เครื่องดื่มเกลียวไรไฟคาร์ลี สวิต ซุ้มเบียร์การ์เด็นคาร์ลส์เบิร์ก และซุ้มให้บริการแลกเปลี่ยนสกุลเงินของธนาคารรัตนสิน ซึ่งทั้ง 3 รายจำเป็นต้องเพิ่มช่องทางการจำหน่าย/ให้บริการเพิ่มขึ้น เนื่องจากหากให้บริการเพียงจุดเดียวจะก่อให้เกิดความแออัดและสร้างความไม่สะดวกให้กับผู้บริโภคได้ เพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้บริโภค รวมทั้งเพื่อให้สามารถสร้างยอดขายได้เพิ่มขึ้นด้วย อย่างซุ้มจำหน่ายเบียร์การ์ลส์เบิร์กนั้นมีการออกแบบได้อย่างแปลกตา ประดับประดาด้วยวัสดุอุปกรณ์รูปลักษณะต่างๆ เช่น ทำเป็นถังเบียร์สดขนาดยักษ์ การทำเป็นเรือสำราญ เป็นต้น

“เราลงทุนสร้างเบียร์การ์เด็นเป็นจำนวนเงิน 8 ล้านบาท ใน 3 สนามแข่งขันหลัก เราไม่ได้คาดหวังผลกำไรจากการจัดเบียร์การ์เด็น แต่กิจกรรมทั้งหมดในช่วงเอเชียนเกมส์สามารถสร้างภาพลักษณ์ให้กับการ์ลส์เบิร์กระหว่างผู้บริโภคชาวไทยเราและผู้บริโภคในเอเชีย”

นายสมชาย สุทธิกุลพาณิชย์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทการ์ลส์เบิร์ก บรีวเบอรี (ประเทศไทย) จำกัด (เดอะเนชั่น, 21 ธันวาคม 2541)

2) พนักงานเดินเรชขาย

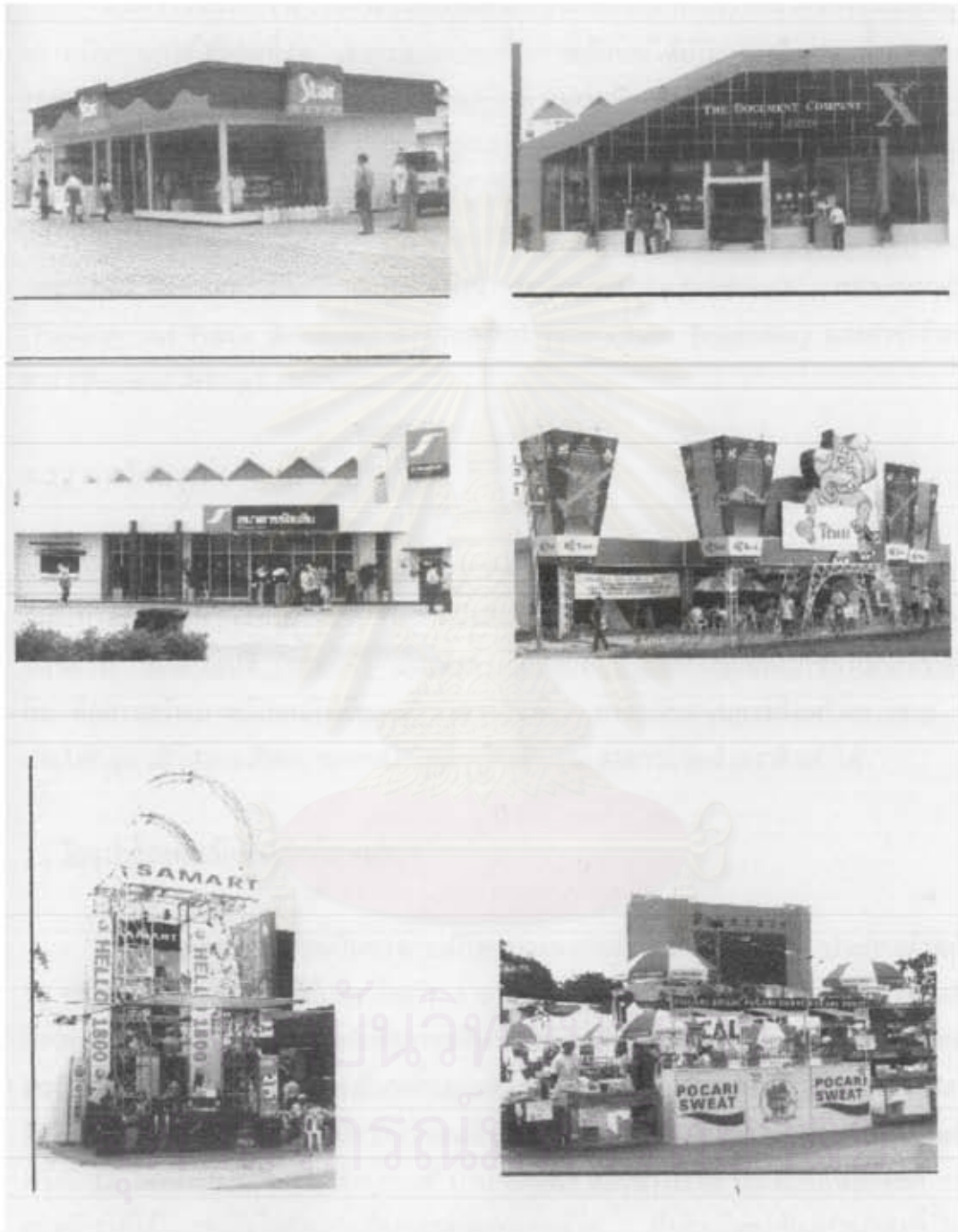
ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่สร้างช่องทางการจัดจำหน่ายด้วยการจ้างพนักงานชั่วคราวเดินเรชขายสินค้าที่ระลึกภายในสนามแข่งขันหลัก คือ เอฟ บี ที เนื่องจากสินค้าที่ระลึกจำเป็นต้องจำหน่ายไปให้เร็วที่สุดเพราะ “กระแสเอเชียนเกมส์ฟีเวอร์” มีระยะเวลาจำกัด การใช้พนักงานเดินเรชขายทางเอฟ บี ที เห็นว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถสร้างยอดขายได้มากกว่าการใช้ช่องทางปกติ รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างสีสันให้กับกีฬาเอเชียนเกมส์ด้วย สินค้าที่ระลึกที่ใช้พนักงานเดินเรชขายนั้นส่วนใหญ่จะเน้นสินค้าที่ราคาไม่สูงมากนัก เช่น สติกเกอร์ พวงกุญแจ ตุ๊กตาช้างไฮโซ

3) ตกแต่งพิเศษตามช่องทางจำหน่ายปกติ

ผลการวิจัยพบว่าร้านค้าหรือจุดให้บริการของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแทบทุกรายจะมีการประดับประดาตกแต่งร้านค้าหรือจุดให้บริการของตน ให้มีบรรยากาศเข้ากับเอเชียนเกมส์ เช่นการติดตั้งรูปช้างไฮโซ และเครื่องหมายบ้านทรงไทยเอเชียนเกมส์ เช่นตามสถานีบริการน้ำมันศาลเท็กซ์ ทั่วทั้งบริเวณ รวมถึงภายในพื้นที่ร้านสตาร์มาร์ทด้วย ภายในโชว์รูมจำหน่ายรถยนต์โตโยตาก็มีการประดับรูปช้างไฮโซ ป้ายผ้า โชว์รถยนต์รุ่นเอเชียนเกมส์โมเดล เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3 ตัวอย่างช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการตลาดเป็นกิจกรรมทางการตลาดของผู้สนับสนุนหลัก อย่างเป็นทางการใช้มากที่สุด เพราะสามารถสร้างภาพลักษณ์ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถสร้างยอดขายได้ส่วนหนึ่งด้วย โดยส่วนใหญ่ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการจะเน้นการทำประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองมาคือสร้างกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น การลุ้นโชคชิงรางวัล การลดราคา และจะเน้นการส่งเสริมการตลาดตั้งแต่ก่อนวันพิธีเปิดการแข่งขัน และในช่วงการแข่งขัน มากกว่าหลังการแข่งขันสิ้นสุด ในการนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยจะนำเสนอตามลักษณะ 4 ส่วนผสมหลักของกลยุทธ์ทางการส่งเสริมการตลาดดังนี้ การโฆษณา (Advertising) การประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relations) การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) และการใช้พนักงานขาย (Personal Selling)

4.1) การโฆษณา (Advertising)

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเกือบทุกรายเน้นการทำโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวารสาร จำพวกสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อบิลบอร์ด สื่อเคลื่อนที่ (รถยนต์) ไปสเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการทำโฆษณาคือ 1) เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร/ตราสินค้า การสนับสนุนการส่งเสริมการขาย รวมทั้งเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการตระหนักในตราสินค้า และสามารถจดจำตราสินค้าได้

1) วัตถุประสงค์หลักของการโฆษณา

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการมีวัตถุประสงค์หลักในการโฆษณา 2 ประการด้วยกัน คือ 1) เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับตราสินค้า / องค์กร และ 2) เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการขาย สำหรับการวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างภาพลักษณ์นั้นส่วนใหญ่เน้นการใช้สื่อโทรทัศน์ และสื่อบิลบอร์ด เนื่องจากสื่อเหล่านี้สามารถแสดงภาพให้เห็นได้อย่างเด่นชัด และมีความสวยงาม มีเนื้อหาหลัก ๆ เพื่อบอกให้ทราบว่าตนเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 โดยใช้สัญลักษณ์เอเชียนเกมส์ บ้านทรงไทย และช้างไชโย ประกอบในโฆษณา รวมทั้งมีชนิดกีฬาที่ใช้ในแข่งขันในกีฬาเอเชียนเกมส์ประกอบด้วย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนิดกีฬาที่เป็นที่รู้จัก และคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี

สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการขายพบว่าการสื่อที่หลากหลายไม่ว่าสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อไปสเตอร์ และสื่อวิทยุ โดยส่วนใหญ่ให้ผู้บริโภคร่วมรายการ

ชิงโชคลุ้นรางวัล และร่วมซื้อสินค้าที่ลดราคาในช่วงเอเชียนเกมส์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้จัดขึ้นมาเป็นพิเศษเฉพาะช่วงการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์

2) ชนิดสื่อโฆษณา

พบว่ามีการใช้สื่อโฆษณาที่หลากหลายทั้งสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและมีค่าใช้จ่ายถูกที่สุด โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ก.) สื่อโฆษณาภายนอกสนามแข่งขัน

ข.) สื่อโฆษณาภายในสนามแข่งขัน

ก.) สื่อโฆษณาภายนอกสนามแข่งขัน

- สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อโฆษณาที่ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการมากกว่าครึ่งเลือกใช้ เพราะสามารถสร้างภาพลักษณ์และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการขายได้เป็นอย่างดี พื้นที่ครอบคลุมของสื่อทั่วประเทศ และเป็นส่วนหนึ่งของสร้าง “กระแสเอเชียนเกมส์ฟีเวอร์” ส่วนใหญ่เน้นโฆษณาช่วงก่อนการแข่งขัน และระหว่างการถ่ายทอดสดการแข่งขัน เป็นภาพยนตร์โฆษณาสั้น ความยาว 15 วินาทีเป็นส่วนใหญ่นำมาสร้างความถี่ (frequency)
- สื่อหนังสือพิมพ์ เน้นการโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่เน้นเนื้อหาธุรกิจ และหนังสือพิมพ์รายวันที่มียอดจำหน่ายสูง รวมถึงหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ มีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ธุรกิจรายสามวัน และรายสัปดาห์บ้างเล็กน้อย พื้นที่โฆษณามีขนาดหลากหลาย ใหญ่สุดเต็มสองหน้า กลาง เล็กสุดประมาณ 1 ใน 10 ของหน้า มีการวางรูปแบบพื้นที่ที่หลากหลาย เช่น เต็มสองหน้า กลาง ตอนท้ายของหน้าแรก โฆษณาทั้งหน้าซ้ายและหน้าขวาแยกกัน หน้าหลังทั้งแผ่น มีทั้งเนื้อหาเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการขาย
- สื่อวิทยุ มีผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียงไม่กี่รายที่เลือกใช้สื่อวิทยุ เป็นสปอตเดียว และผู้อุปถัมภ์รายการวิทยุ เช่น รายการสนทนาเกี่ยวกับกีฬา
- สื่อป้ายโฆษณากลางแจ้ง หรือบิลบอร์ด มีเพียงไม่กี่รายที่ใช้สื่อบิลบอร์ด เช่นการบินไทย คาลเท็กซ์ ซัมซุง พบว่าส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ ติดตั้งจุดสำคัญ ๆ เช่น ริมทางด่วน ใกล้สนามกีฬาหลัก
- สื่อเคลื่อนที่ (transit ad) มีเพียงไม่กี่รายที่ใช้สื่อเคลื่อนที่ เช่น ซัมซุง เอเซอร์ คาลเท็กซ์ เน้นการโฆษณาข้างรถประจำทางปรับอากาศ (รถเมล์ ป.อ.) และกระจกหลังรถแท็กซี่ เนื้อหาทั้งหมดเพื่อการสร้างภาพลักษณ์
- สื่อโปสเตอร์ มีเพียงไม่กี่รายเน้นการใช้โปสเตอร์ ส่วนใหญ่เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการขายลุ้นโชคชิงรางวัล และติดตั้ง ณ จุดขายเป็นหลัก เช่น ซัมซุง คาร์ลส์เบิร์ก คาลเท็กซ์ และเพื่อการสร้างภาพลักษณ์เช่นการบินไทย

- ป้ายผ้า มีทั้งเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ เช่น ชัมซุง เอเซอร์ การบินไทย ติดตั้งตามถนนสายหลัก และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น โตโยต้า ติดตั้งบริเวณโชว์รูม
- การอุปถัมภ์รายการ (sponsorship) ทั้งรายการทางโทรทัศน์ วิทยุ และคอลัมน์ในหน้าข่าวกีฬา หนังสือพิมพ์รายวัน เช่น ซีร็อกซ์อุปถัมภ์ช่วงรายการข่าวกีฬาทางช่อง 3 คอลเท็กซ์อุปถัมภ์คอลัมน์ข่าวกีฬาเอเชียนเกมส์ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ธนาคารรัตนสินอุปถัมภ์รายการวิทยุสปอร์ตเรดิโอ ช่วงรายงานข่าวกีฬาเอเชียนเกมส์

ข.) สื่อโฆษณาภายในสนามแข่งขัน

เป็นสื่อโฆษณา ณ จุดขาย เป็นสื่อที่สามารถสื่อสารกับผู้บริโภคได้โดยตรง ส่วนใหญ่ติดตั้งภายในบูธหลัก และซุ้มจำหน่ายของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแต่ละรายการ รวมทั้งเป็นสื่อที่สามารถสร้างสีสันรศให้กีฬาเอเชียนเกมส์ภายในสนามแข่งขันได้เป็นอย่างดี ส่วนใหญ่เป็นสื่อป้ายโฆษณาแขวน (Mobile) ธงราว ป้ายผ้า และป้ายโฆษณากลางแจ้ง (Billboard) นอกจากนี้ยังมีสื่อโฆษณาที่ทางคณะกรรมการจัดการแข่งขันได้จัดทำให้ตามข้อตกลงการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ เช่น แผ่นป้ายโฆษณาอบ ๆ สนาม (Banner)

4.2) การประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relations)

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเน้นการประชาสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีลักษณะกิจกรรมที่หลากหลายมาก เน้นหนักในช่วงก่อนการแข่งขันซึ่งจะเน้นกิจกรรมภายนอกสนามแข่งขัน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน และระหว่างการแข่งขันจะเน้นกิจกรรมภายในสนามแข่งขันหรือภายในบูธหลักของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแต่ละรายการเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก สามารถออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- 1) กิจกรรมเพื่อสร้างภาพลักษณ์
- 2) กิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร

1) กิจกรรมเพื่อสร้างภาพลักษณ์

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้สร้างกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ได้อย่างหลากหลายมาก และแต่ละรายมักไม่ซ้ำกัน มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยสามารถยกตัวอย่างเฉพาะกิจกรรมสร้างภาพลักษณ์เด่น ๆ ได้ดังนี้

ก่อนการแข่งขัน

- ซัมซุงเป็นเจ้าของภาพจัดคอนเสิร์ตวงดนตรีออร์เคสตราจากประเทศเกาหลี คือ วง Suwon Philharmonic Orchestra ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในวันที่ 18 ธันวาคม 2541 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมของเอเชียนเกมส์

- ซัมซุงจัดงาน “ The 98 Samsung Running Festival “ ได้จัดให้การวิ่งมาราธอนการกุศลใน 3 เมืองใหญ่ของทวีปเอเชีย คือ กรุงเทพฯ นิวเดลี และปักกิ่ง โดยจัดให้วิ่งพร้อมกันในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2541 เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจในกีฬาเอเชียนเกมส์ และร่วมเชียร์ทีมกีฬาของประเทศของตน โดยมีการแบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ อายุ สัญชาติ ศาสนา และความสามารถทางร่างกาย ภายใต้สโลแกนที่ว่า “ร่วมวิ่งด้วยกันเพื่อเอเซีย” (Let’s Run Together For Asia) รายได้มอบให้กับสมาคมกรีฑาและคณะกรรมการโอลิมปิกของแต่ละประเทศ

- การจัดประกวดภาพวาดของนักเรียน นักศึกษาทั่วประเทศ ของธนาคารแหลมทอง (ในขณะนั้น) ในหัวข้อ “เอเชียนเกมส์กับธนาคารแหลมทอง” เพื่อนำผลงานชนะเลิศไปติดภายในบูธนิทรรศการของธนาคาร รวมถึงการเผยแพร่ในรูปแบบอื่น

- การติดสัญลักษณ์เอเชียนเกมส์ข้างลำตัวเครื่องบิน ของการบินไทย

- การทำเสื้อยืดขนาดยักษ์เพื่อให้คนไทยลงชื่อเชียร์ทีมชาติไทยของเอฟ บี ที

ระหว่างการแข่งขัน

- การเชิญนักกีฬาไทยที่ได้รับเหรียญทองมาสนทนาซักถามพูดคุย พร้อมถามตอบปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนและผู้สนใจภายในบูธธนาคารรัตนสิน วันละสองรอบบ่ายและเย็นพร้อมออกอากาศสดทางสถานีวิทยุ 3 สถานี

- การเชิญนักร้อง ดารานักแสดงปรากฏตัวบนเวที ร้องเพลงเพื่อเรียกความสนใจจากคนทั่วไปให้เข้าไปภายในบูธ

- การมอบรางวัลซัมซุงอวอร์ดให้กับนักกีฬายอดเยี่ยมในช่วงพิธีปิดการแข่งขัน โดยมอบเช็คเงินสดจำนวน 1 แสนเหรียญสหรัฐพร้อมด้วยเกียรติยศ โดยนักกีฬายอดเยี่ยมจากการคัดเลือกจากคณะกรรมการ และการลงเสียงของสื่อมวลชนที่ได้เฝ้าติดตามทำข่าวเอเชียนเกมส์มาตั้งแต่แรก

- การสนับสนุนป้ายติดหน้าอกเสื้อนักกีฬา ซึ่งผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้สิทธิในการสนับสนุนป้ายติดหน้าอกเสื้อ แต่ต้องจ่ายค่าสนับสนุนแยก ต่างหากจากค่าลิขสิทธิ์ ผู้ที่ให้การสนับสนุนป้ายติดหน้าอกเสื้อ ได้แก่ เอเซอร์ ชัมซุง คาร์ลส์เบิร์ก
- การเล่นเกมสกีฬาหน้าบูธผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ เช่นการเล่นเครื่อง Opsticle ของ คาร์ลส์เบิร์ก การเล่นเกมการบินหน้าฉากจำลอง หน้าบูธของชัมซุง
- การแจกของที่ระลึกให้กับผู้เข้าชมชมบูธ เช่น สติกเกอร์ ด้วยไม้ดัด เข็มกลัด
- การสร้างบอลลูนข้างไฮโซสูง 8 เมตร เพื่อเป็นที่ระลึกในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ของชัมซุง พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ถ่ายรูปพร้อมกับข้างไฮโซ
- การนำแขกระดับ วี ไอ พี ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแต่ละรายเข้ามาเยี่ยมชมกีฬาเอเชียนเกมส์ และกิจกรรมของบริษัทในช่วงการแข่งขัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของรายที่มีตราสินค้าระดับโลก เช่น คาร์ลส์เบิร์ก เอเซอร์ ชัมซุง

2) กิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร

ก่อนการแข่งขัน

- การทำข่าวแจกสื่อมวลชนเป็นระยะ การให้สื่อมวลชนสัมภาษณ์ผู้บริหาร เช่น ธนาคาร รัตนสิน ได้จัดพิธีเสด็จรับรองหัวหน้าคณะนักกีฬา - อาตาเช่ 43 ประเทศสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย (Chef de Mission, Attaches of 43 NOCs) วันที่ 29 ตุลาคม 2541 พร้อมทั้งการแถลงรายละเอียดความพร้อมทางด้านการให้บริการของธนาคาร นอกจากนั้นยังเปิดตัวบัตรเอทีเอ็มสากล “รัตนสิน - เอเชียนเกมส์ 1998” โดยผู้บริหารของธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)
- การนำภาพยนตร์โฆษณาเอเชียนเกมส์ ความยาว 3 นาทีเปิดฉายบนเครื่องบินของการบินไทยในเที่ยวบินทั้งในและต่างประเทศ และเปิดเพลงประชาสัมพันธ์ภายในเที่ยวบิน

ระหว่างการแข่งขัน

- การทำนิตยสารแนะนำองค์กร การบริการ ผลิตภัณฑ์ภายในบูธ เช่นของรัตนสิน ชัมซุง การบินไทย เอเซอร์ โตโยต้า นาฬิกาทองยีนส์ และทิสสอต เป็นต้น
- การแจกแผ่นพับข้อมูลผลิตภัณฑ์ เช่นภายในบูธโตโยต้า นาฬิกาทองยีนส์ & ทิสสอต ชัมซุง

ภาพที่ 4 ตัวอย่างกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ร่วมใจเชียร์

NEW WAVE

อีกประมาณ 2 เดือนข้างหน้าการแข่งขันเรือแข่งชิงถ้วยโตเกียว คัพ ก็จะเริ่มขึ้นในรายการกีฬาชิงถ้วยโตเกียวคัพแล้ว...
 บริษัทผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ดำเนินโดย...

ขอเชิญทุกท่านมาเชียร์ทีมเรือแข่งชิงถ้วยโตเกียวคัพ และร่วมใจเชียร์ทีมเรือแข่งชิงถ้วยโตเกียวคัพ...

การแข่งขันเรือแข่งชิงถ้วยโตเกียวคัพ จะจัดขึ้นในวันที่ 20-21 มีนาคม 2550...

การแข่งขันเรือแข่งชิงถ้วยโตเกียวคัพ จะจัดขึ้นในวันที่ 20-21 มีนาคม 2550...

การแข่งขันเรือแข่งชิงถ้วยโตเกียวคัพ จะจัดขึ้นในวันที่ 20-21 มีนาคม 2550...

4.3) การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion)

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแทบทุกรายต่างใช้กิจกรรมการส่งเสริมการขายต่างเพื่อสร้างยอดขายในช่วงของการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ โดยมีการร่วมมือระหว่างผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการด้วยกัน และผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการ และพันธมิตรทางธุรกิจสร้างกิจกรรมส่งเสริมการขายต่าง ๆ ขึ้นมา พบว่ากิจกรรมส่งเสริมการขายส่วนใหญ่จะยาวนานตั้งแต่ก่อนการแข่งขันหลายเดือนจนการแข่งขันสิ้นสุดไปแล้วหลายเดือน โดยมีกิจกรรมส่งเสริมการขายหลัก 3 อย่างด้วยกัน ดังนี้

- 1) การจัดชิงโชคลุ้นรางวัล
- 2) การแจกของที่ระลึก แลกพรีเมียม
- 3) การลดราคา

1) การจัดชิงโชคลุ้นรางวัล

มีผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการอย่างน้อยจำนวน 4 รายด้วยกันที่จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการชิงโชคลุ้นรางวัล คือซัมซุง คาร์ลส์เบิร์ก คาลเท็กซ์ และโตโยต้า

ซัมซุงทำกิจกรรมชิงโชคลุ้นโชคกับซัมซุง แจกบัตรเข้าชมพิธีเปิดและปิดการแข่งขัน โดยผู้บริโภคต้องซื้อผลิตภัณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งก่อน แล้วได้รับคูปองส่งชิงรางวัล ซึ่งได้ทำกิจกรรมเสร็จสิ้นก่อนพิธีเปิดการแข่งขัน

คาร์ลส์เบิร์กทำกิจกรรมทางผลจํานวนเหรียญทองที่ปีประเทศไทยจะได้รับก่อนพิธีเปิดการแข่งขันจะเริ่มกิจกรรมตัวนี้จะเสร็จเรียบร้อย ภายหลังกเอเชียนเกมส์สิ้นสุด จะแกะฝาขวดที่ผู้บริโภคส่งเข้ามาเพื่อหาผู้ทายรางวัลจํานวนเหรียญทองได้ถูกต้อง

คาลเท็กซ์ทำกิจกรรม “เชียร์ลุ้นโชคกับคาลเท็กซ์เอเชียนเกมส์” โดยร่วมมือกับธนาคารรัตนสิน และผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการรายอื่น ๆ เช่น โกดัก ยูนิฟ เปปซี่ เป็นต้น

โตโยต้าทำกิจกรรม “โตโยต้าเอเชียนเกมส์โบนัส” โดยมีการแจกโชค 3 ชั้น ให้กับผู้ที่รถยนต์โตโยต้ารุ่นเอเชียนเกมส์โมเดลระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม - 30 ธันวาคม 2541 มีทั้งการลดราคา การแจกของที่ระลึก และการลุ้นโชคชิงรางวัล ประกอบกัน

2) การแจกของที่ระลึก แลกฟรีเมียม

เป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมกรรมการซื้อที่ผู้สนับสนุนหลักหลายรายนิยมใช้ในช่วงของการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ เช่น ธนาคารรัตนสินเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคนำสลิปเอทีเอ็มของธนาคารเพียงสองใบไปแล้วด้วยมีคที่ระลึกเอเชียนเกมส์ของทางธนาคารได้ฟรี 1 ใบภายในบูธของธนาคาร และกำหนดให้แลกได้อย่างไม่จำกัดจำนวน

“เราประสบความสำเร็จในการเอาสลิปเอทีเอ็มสองใบมาแลกมีคพอสมควร ก็ถือว่าเป็นไปไม่ธรรมดา หากใครเข้าบูธ เล่นเกมส์เราแจกหมด เรามีไม้อื่นของหมดสิ่งใหม่ได้ตลอดเวลา สดวกเรามีเยอะมาก พอแจกได้ทั้งสองสนาม” คุณบุญชัย อัครวรุโณทัย, ทีมสื่อสารองค์กร ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

เครื่องดื่มเกลือแร่ไพคาร์ลี สวิท แจกเข็มกลัดรูปช้างไชโย เมื่อซื้อผลิตภัณฑ์ครบทุก ๆ 100 บาทภายในสนามแข่งขันทุกจุด

ศาลเท็กซัสให้ผู้บริโภคสะสมรูปช้างไชโยจนครบ 3 แบบตามที่กำหนดแล้วให้นำไปแลกสร้อยคอทองคำหนัก 2 สลึงได้ทันที 1 เส้น หรือรับฟรีตั้งแต่ที่แรก เช่น เครื่องดื่มน้ำผัก/น้ำผลไม้ยูนิฟ กล้องถ่ายรูปโกดัก และเป๊ปซี่ หรือส่วนลดในการซื้อฟิล์มสีโกดัก

3) การลดราคา

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการจะลดราคาสินค้าในช่วงท้ายของวันแข่งขัน และหลังการแข่งขันสิ้นสุด เนื่องจากสองเหตุผลหลัก คือ สินค้ายังคงเหลือค้างคลังสินค้าอีกมาก สองผลิตภัณฑ์เสร็จสิ้นการใช้งานแล้ว และไม่มีการส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้กับคณะกรรมการจัดการแข่งขัน ทำให้จำเป็นต้องลดราคาสินค้าจำหน่ายเป็นสินค้ามือสอง เพื่อลดภาระทางต้นทุนต่าง ๆ เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าดอกเบี้ย เป็นต้น

การลดราคาเพราะสินค้าเหลือค้างคลังสินค้าอีกมากนั้นได้แก่ ทางเอฟ บี ที ที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกพบว่าสินค้าที่ระลึกจำหน่ายต่ำกว่าเป้าที่ได้ตั้งเอาไว้ ในช่วงท้ายวันแข่งขันและหลังการแข่งขันสิ้นสุดจึงจำเป็นต้องลดราคาสินค้าลงไป ประมาณ 30 - 80 % และจัดกิจกรรมการขายชิ้นมารวมทั้งการตระเวนจำหน่ายสินค้าในงานเทศกาล และสถานที่ต่าง ๆ

การลดราคาเพราะสาเหตุจากไม่ได้ส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้กับคณะกรรมการจัดการแข่งขัน และต้องนำสินค้าไปจำหน่ายเป็นสินค้ามือสองได้แก่ รถยนต์โตโยต้า เครื่องใช้สำนักงานของ

ซีร็อกซ์ คอมพิวเตอร์ของเอเซอร์ เป็นต้น รวมทั้งก่อนการแข่งขันในบางรายก็ทำการส่งเสริมการขายโดยการลดราคาต้อนรับเอเซียนเกมส์

รวมถึงภายในระยะเวลาทำการแข่งขันผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการบางรายก็ได้ใช้วิธีการลดราคาเป็นพิเศษผลิตภัณฑ์ของตนเพื่อให้ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการ และสื่อมวลชนเข้าใช้ผลิตภัณฑ์ ซึ่งอยู่ในสภาพใหม่เอี่ยม และในราคาพิเศษ เช่นการให้เช่าเครื่องถ่ายเอกสาร สแกนเนอร์ ของฟูจิซีร็อกซ์ การให้เช่าเครื่องโทรศัพท์มือถือของทางกลุ่มสามารถ คอร์ปอเรชั่น เป็นต้น

“หลังการแข่งขันเราก็มีการออกบูธเหมือนกัน แต่ก่อนออกบูธเราก็ยิงแคมเปญโฆษณาออกไปว่าเครื่องที่ใช้ในเอเซียนเกมส์ลดราคา 30-50 % ใช้สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ บิลบอร์ด จัดงานที่เซ็นทรัล ก็มีคนสนใจ อีกทั้งเราก็ส่งจดหมายไปหาลูกค้าที่ใช้เครื่องซีร็อกซ์อยู่แล้วให้สิทธิลูกค้าได้เลือกก่อน จากนั้นก็ไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นบุคคลทั่วไป หลังเอเซียนเกมส์ 3-4 เดือนเราก็ตั้งเป้าเอาไว้ว่าจะขายหมด ความจริง 3 เดือนก็ทะลุเป้าแล้ว แล้วภายใน 4 เดือนก็คงจะหมด” คุณไพโรจน์ เสมจรรย์, หัวหน้าแผนกพัฒนาการตลาด บริษัทไทยฟูจิซีร็อกซ์ จำกัด

4.4) การใช้พนักงานขาย (Personal Selling)

การขายโดยใช้พนักงานของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการภายในสนามแข่งขัน พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นการสร้างยอดขาย แต่เพื่อการสร้างภาพลักษณ์ด้วยการแนะนำผลิตภัณฑ์มากกว่า รายที่เน้นการสร้างยอดขายจริง ๆ ได้แก่ เครื่องดื่มเกลือแร่ไพคาร์รี สวิต เบียร์สด คาร์ลส์เบิร์ก ร้านสตาร์มาร์ท ร้านฟิฟแอนด์พาย ของการบินไทย บูธจำหน่ายนาฬิกา LONGINES & ทิสสอต การจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของ เอฟ บี ที สามารถแบ่งประเภทของการใช้พนักงานขายได้ 2 แบบ คือ

- 1) การใช้พนักงานขายประจำ
- 2) การใช้พนักงานขายชั่วคราว

1) พนักงานขายประจำ

หมายถึงลูกจ้างประจำของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแต่ละราย ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แนะนำสินค้าผลิตภัณฑ์ การให้บริการ โดยต้องอยู่ประจำบูธ หรือ ชุมจำหน่ายทุกวัน ภายหลังจากเสร็จสิ้นการแข่งขันเอเซียนเกมส์ก็กลับไปทำหน้าที่ปกติภายในองค์กรต่อไป

2) พนักงานขายชั่วคราว

หมายถึงนิสิตนักศึกษาที่ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการว่าจ้างเฉพาะช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์ให้ช่วยจำหน่าย และนำผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้รู้จัก โดยได้รับค่าจ้างเป็นรายวัน หรือเหมาจ่าย หรือจ่ายตามจำนวนยอดขายที่ทำได้ (ค่าคอมมิสชั่น) เช่นการจ้างพนักงานชั่วคราวให้เดินเรขายของที่ระลึกภายในสนามแข่งขันของทาง เอฟ บี ที ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ต้องการหารายได้พิเศษในช่วงหยุดเรียนสองสัปดาห์เอเชียนเกมส์ มาเดินเรขายทั้งภายในและภายนอกสนามแข่งขัน โดยมีค่าจ้างให้และคิดค่าคอมมิสชั่นให้ เพียงแต่ต้องขายให้ได้วันละ 8 พันบาทเป็นอย่างน้อย โดยบริษัทจะคิดค่าคอมมิสชั่นให้ในส่วนของ 4 พันบาทหลังเป็นต้นไป

“เราเชื่อว่าอย่างน้อยที่สุดทำให้ *image* ของเอเชียนเกมส์มันดีขึ้นนะครับ ไม่ใช่ของทางตัว เอฟ บี ที เพราะว่าเอเชียนเกมส์ มันมีอะไรแปลกใหม่อย่างที่เมืองนอกเขามีกัน มันเป็นสีสันของงาน ส่วนในเรื่องยอดขายมันก็ขายพอได้ แต่ก็อย่างว่า เด็กเขาก็หาประสบการณ์ด้วย ก็ดีเราคิดว่าเราช่วยหาประสบการณ์ให้เด็ก เพราะว่าเป็นช่วงโรงเรียนหยุดด้วย แล้วก็เราก็มีรายได้เพิ่มขึ้นมานิดหน่อย เพื่อที่จะจ่ายค่าแรงเขา” นายมนต์ชัย โชคไพบูลย์กิจ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการบริษัท โรงงาน ฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กูตส์ จำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการใช้พนักงานขาย

ตอนที่ 3 ลักษณะเนื้อหาสารโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหาสารโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ภายใน 2 สื่อหลักเท่านั้น คือสื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาได้ง่ายและสะดวกกว่าสื่ออื่น ๆ รวมทั้งมักใช้เป็นสื่อหลักในการทำการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ของผู้สนับสนุนการแข่งขันกีฬา เนื่องจากครอบคลุมพื้นที่ได้กว้างขวางและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เด่นชัดเช่นกัน

3.1) สื่อโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า มีผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียง 7 รายจาก 12 รายที่ได้ใช้สื่อภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ ได้แก่ ชัมซุ คาร์ลส์เบิร์ก โตโยต้า การบินไทย คาลเท็กซ์ เอเซอร์ และธนาคารรัตนสิน และมี 1 รายที่ไม่ได้สร้างเนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาขึ้นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเอเชียนเกมส์เลย คือ คาร์ลส์เบิร์ก ซึ่งไม่เข้าข่ายเลือกศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการบางรายได้นำเสนอภาพยนตร์โฆษณาทั้งที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเอเชียนเกมส์และมีเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับเอเชียนเกมส์ ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเอเชียนเกมส์เท่านั้น รวมภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเอเชียนเกมส์และเข้าข่ายเลือกศึกษาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง โดยที่ในบางรายมีภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์มากกว่า 1 เรื่อง ผลการศึกษาลักษณะเนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการดังปรากฏในตารางที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะเนื้อหาของภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ชื่อชุด*	เนื้อหาหลัก	จุดมุ่งหมาย	ชนิดกีฬาที่ปรากฏ	ลักษณะเด่น** ***
1. ชัมชุง (1 เรื่อง) 1.1 สู่ความเป็นหนึ่ง	1.1 เอเชียนเกมส์เป็นกีฬาของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย นักกีฬาต้องมุ่งมั่นแข่งขันเพื่อชิงความเป็นเลิศ เช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์ของชัมชุง	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร	- จักรยาน - วายน้ำ - กรีฑา (กระโดดข้ามรั้ว) - พายเรือกรรเชียง - ฟุตบอล	5, 11, 14, 19, 25, 26
2. ไตโยต้า (2 เรื่อง) 2.1 เอเชียน คิวส์	2.1 ปรัชญาของการกีฬาคือรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย กีฬาเอเชียนเกมส์คือกีฬามิตรภาพไร้พรมแดน	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร	- ยิมนาสติก - บาสเกตบอล - ฟุตบอล - กรีฑา (วิ่งผลัด) - แบดมินตัน - พายเรือ - มวยสากล - โปโลน้ำ	5, 7, 11, 14

หมายเหตุ ตรวจสอบลักษณะเด่นได้ในหน้า 72

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะเนื้อหาของภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ (ต่อ)

ชื่อชุด*	เนื้อหาหลัก	จุดมุ่งหมาย	ชนิดกีฬาที่ปรากฏ	ลักษณะเด่น** ***
2.2 สองหนุ่มชวนชิงโชค	2.2 โดโยต้ากำลังแจกโชคโบนัส 3 ชั้นให้กับผู้ซื้อรถยนต์โตโยต้า มีทั้งแบบได้รับโชคทันทีและรอลุ้นโชคภายหลัง	- เพื่อส่งเสริมการขาย	- มวยสากล	6, 7, 13, 17, , 23, 24, 25, 27
3. การบินไทย (1 เรื่อง 2 แบบ) 3.1 Let's cheer	3.2 คนไทยทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ ร่วมเชียร์ทีมชาติไทย	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร	- เทนนิส - บาสเกตบอล - วาโยน้ำ - มวยสากล	5, 7, 11, 14, 19, 24, 26, 27
4. คาลเท็กซ์ (3 เรื่อง) 4.1 Discovery The Best	4.1 จะเป็นใครก็ตาม หากมีความมุ่งมั่น เอาจริง เอาใจมาโดยตลอดก็สามารถประสบความสำเร็จได้ตามที่ตนเองต้องการ	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร	- กรีฑา (วิ่งแข่ง)	5, 12, 28

หมายเหตุ ตรวจสอบลักษณะเด่นได้ในหน้า 72

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะเนื้อหาของภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ (ต่อ)

ชื่อชุด*	เนื้อหาหลัก	จุดมุ่งหมาย	ชนิดกีฬาที่ปรากฏ	ลักษณะเด่น** ***
4.2สามเกลอ (ชุด1)	4.2คาลเท็กซ์กำลังมีรายการชิงโชคลุ้นรางวัล	- เพื่อส่งเสริมการขาย	- ไม่มี	8, 10, 13, 17, 24, 27, 28
4.3 สามเกลอ (ชุด2)	4.3คาลเท็กซ์กำลังมีรายการชิงโชคลุ้นรางวัล	- เพื่อส่งเสริมการขาย	- ไม่มี	8, 10, 13, 17, 24, 27, 28
5.เอเชอร์(1 เรื่อง) 5.1สิ่งมหัศจรรย์	5.1ร่างกายมนุษย์คือสิ่งมหัศจรรย์อันดับหนึ่ง คอมพิวเตอร์เอเชอร์คือสิ่งมหัศจรรย์อันดับสอง	5.1เพื่อสร้างภาพลักษณ์ องค์กร	- กรีฑา (กระโดดข้ามรั้ว) - ยิมนาสติก	5, 12, 14, 19, 25
6.ธนาคารรัตนสิน (1 เรื่อง) 6.1รวมเป็นหนึ่ง	6.1 ธนาคารสองแห่งได้รวมเป็นหนึ่งเดียวแล้ว ธนาคารนี้ยังคงมุ่งมั่นให้บริการด้วยดีเหมือนเดิม	6.1เพื่อสร้างภาพลักษณ์ องค์กร	- จักรยาน	3, 5, 14, 15, 19, 25, 28

หมายเหตุ ตรวจสอบลักษณะเด่นได้ในหน้า 72

หมายเหตุ

* เฉพาะภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่เข้าข่ายในการเลือกศึกษาเท่านั้น (ดูตัวอย่างภาพยนตร์โฆษณาได้ในภาคผนวก)

** ลักษณะเด่น กำกับด้วยหมายเลขหมายความดังนี้

1 การให้ความพึงพอใจ	2 การให้ความมั่นคงปลอดภัย
3 การให้คำมั่นสัญญา	4 การให้คำรับรองจากผู้ที่น่าเชื่อถือ
5 การสร้างภาพลักษณ์	6 การใช้บุคคลิก
7 การใช้ความน่ารักรักษาเอ็นดู	8 การใช้อารมณ์ขัน
9 การสร้างความสะท้อนอารมณ์	10 การใช้เพชรส
11 การใช้รูปแบบวัฒนธรรม	12 การอ้างเหตุผล
13 การใช้หลักความสัมพันธ์ราคากับมูลค่า	14 การใช้สัญลักษณ์
15 การเปรียบเทียบ	16 ปัญหาการแก้ปัญหา
17 การให้ข้อมูล	18 การนำชื่อเสียงมาเป็นแนวคิด
19 การใช้ผลพิเศษทางภาพ	20 การใช้ความนิยมนับถือ
21 การใช้ความสะดวกสบาย	22 การสาธิตวิธีใช้
23 การใช้การแสดงคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	24 การใช้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
25 การใช้ทำนองเพลงเร้าใจ	26 การตัดต่อภาพ
27 การใช้นักแสดงที่มีชื่อเสียง	28 การเล่าเรื่องด้วยภาพ

*** ลักษณะเด่นในที่นี้ ได้ดัดแปลงมาจาก “แนวความคิดของเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างภาพยนตร์โฆษณาทางสื่อโทรทัศน์” ใน รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาของไทย โดยศาสตราจารย์ชอุ่ม ประเสริฐกุล (2533)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาหลักภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการพบว่าทั้งหมดจำนวน 9 เรื่อง ได้พยายามสร้างให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับการกีฬา และกีฬาเอเชียนเกมส์ และมีจุดมุ่งหมายหลัก 2 อย่าง คือเพื่อการสร้างภาพลักษณ์องค์กร และเพื่อการส่งเสริมการขาย ส่วนใหญ่จะเน้นเพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร (6 เรื่อง) มากกว่าเพื่อการส่งเสริมการขาย (3 เรื่อง)

ชนิดกีฬาที่ปรากฏในเนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ พบว่ามีชนิดกีฬาที่หลากหลาย และเป็นชนิดกีฬาที่คนไทยคุ้นเคยเป็นส่วนใหญ่ ในบางเรื่องมีการนำเสนอชนิดกีฬาเพียงประเภทเดียว แต่ส่วนใหญ่จะเน้นการนำเสนอชนิดกีฬามากกว่า 1 ประเภท โดยสามารถแบ่งตามปริมาณที่ปรากฏได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ชนิดประเภทที่ปรากฏบ่อยครั้งในภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ชนิดประเภทกีฬา	จำนวนเรื่องที่ปรากฏ
- กรีฑา (กระโดดข้ามรั้ว 2 เรื่อง วิ่งผลัด 1 เรื่อง และวิ่งแข่ง 1 เรื่อง)	1) ปรากฏใน 4 เรื่อง
- มวยสากลสมัครเล่น	2) ปรากฏใน 3 เรื่อง
- ฟุตบอล - ยิมนาสติก - บาสเกตบอล - จักรยาน - วูตวู้ - พายเรือ	3) ปรากฏใน 2 เรื่อง
- โปโลน้ำ - ชกน้ำหนัก - ยูโด - เทนนิส - แบดมินตัน - มวยปล้ำ - วอลเลย์บอล	4) ปรากฏเพียง 1 เรื่อง

ผลการวิจัยจะเห็นว่าชนิดประเภทกีฬาที่ได้ถูกหยิบยกมานำเสนอในภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการมากที่สุด คือกรีฑา เนื่องจากเป็นประเภทกีฬาที่รู้จักกันโดยทั่วไป และสามารถแสดงให้เห็นถึงความรวดเร็ว และพลกำลังได้ด้วย สำหรับกีฬามวยสากลสมัครเล่นเป็นชนิดกีฬาอีกประเภทหนึ่งที่ได้ถูกหยิบยกมานำเสนอในภาพยนตร์โฆษณาผ่านทางสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นชนิดกีฬาที่รู้จักกันดี และคนไทยมีความคุ้นเคย และแสดงให้เห็นการแข่งขันชิงชัยระหว่างคู่ต่อสู้สองฝ่ายได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ชนิดกีฬาประเภทอื่นๆ ที่ได้รับการนำเสนอบ่อยครั้งมีทั้งชนิดกีฬาที่ต้องเล่นเป็นทีม และเล่นเดี่ยว เป็นทีม ได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล ซึ่งเป็นชนิดกีฬาที่รู้จักกันดีและคนไทยมีความคุ้นเคย ส่วนกีฬาเล่นเดี่ยวนั้นเป็นชนิดกีฬาที่กำลังได้รับความนิยมและได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปอยู่ก่อนแล้ว ได้แก่จักรยาน วัยน้ำ และยิมนาสติก ส่วนชนิดกีฬาอื่น ๆ ที่ได้รับการเสนอน้อยครั้งนั้นก็ยิ่งปรากฏว่าเป็นชนิดกีฬาที่เป็นที่รู้จักกันดี และไม่ค่อยเป็นที่รู้จักกันประสมกันไป

สำหรับลักษณะเด่นของเนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการพบว่ามีลักษณะเด่นของการสร้างภาพลักษณ์มากที่สุด เนื่องจากสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายส่วนใหญ่ของภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ที่มุ่งหวังในการสร้างภาพลักษณ์องค์กร ซึ่งเป็นการสร้างความรู้ดีให้เกิดขึ้นกับองค์กรและตราสินค้าโดยใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ประกอบกันด้วย ลักษณะเด่นอีกประการที่พบมากในเนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการคือ การใช้สัญลักษณ์ในการนำเสนอ เนื่องจากสัญลักษณ์สามารถแทนความหมายโดยไม่ต้องใช้คำพูดได้เป็นอย่างดี เช่น สัญลักษณ์ธงชาติของแต่ละประเทศ สัญลักษณ์การแต่งกายของประชาชนแต่ละประเทศ สัญลักษณ์ของกีฬาประเภทต่าง ๆ นำเสนอผ่านเครื่องแต่งกายนักกีฬา อุปกรณ์กีฬา กริยาท่าทาง ตัวอย่าง สัญลักษณ์สวมเสื้อกล้าม สวมนวม จะหมายถึงชนิดกีฬามวยสากล นอกจากนั้นยังมีสัญลักษณ์ของการได้ชัยชนะ เช่น ได้รับการชูมือจากกรรมการ มีเหรียญทองคล้องคอ เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมีลักษณะเด่นอันเกิดมาจากการคิดสร้างสรรค์ การเขียนบท การคัดเลือกนักแสดง และการใช้เทคโนโลยีประกอบ เช่น การสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน การใช้เทคนิคพิเศษทางภาพ การสร้างเสียงดนตรี เสียงเพลง การใช้ดาราวัยรุ่น การใช้เด็ก ๆ เป็นต้น ดังได้เสนอเอาไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะเด่นของเนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ

ลักษณะเด่น	จำนวนเรื่องที่ปรากฏ
- การสร้างภาพลักษณ์ (Image)	1) ปรากฏใน 6 เรื่อง
- การใช้สัญลักษณ์ (Symbol)	2) ปรากฏใน 5 เรื่อง
- การใช้ผลพิเศษทางภาพ (Special Effect) - การใช้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน - การใช้ดนตรี ทำนองเพลงเร้าใจ (Music) - การใช้นักแสดงที่มีชื่อเสียง (Celebrity) - การเล่าเรื่องด้วยภาพ (Narration)	3) ปรากฏใน 4 เรื่อง
- การใช้ความน่ารัก น่าเอ็นดู (Cuteness) - การใช้รูปแบบวัฒนธรรม (Culture) - การใช้หลักความสัมพันธ์ราคาและมูลค่า - การให้ข้อมูล (Information)	4) ปรากฏใน 3 เรื่อง
- การใช้อารมณ์ขัน (Humour) - การใช้เพศรส (Sex) - การอ้างเหตุผล (Reason - Why) - การใช้เทคนิคตัดต่อภาพ (Editing)	5) ปรากฏใน 2 เรื่อง
- การให้คำมั่นสัญญา (Promise) - การใช้บุคลิก (Personality) - การใช้การแสดงคอนเสิร์ตแบบวัยรุ่น (Teenage Concert)	6) ปรากฏใน 1 เรื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2) สื่อสิ่งพิมพ์

ผลการวิจัยพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์เป็นทั้งสื่อหลัก และสื่อเสริม ที่ใช้ในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ และเป็นสื่อที่สามารถทำ “ลูกเล่น” ได้เยอะมาก ทั้งในด้านการจัดรูปแบบ การวางตำแหน่ง การกำหนดสี-ขาวดำ การเปลี่ยนเฉพาะข้อความโฆษณา หรือเปลี่ยนเฉพาะภาพ การสร้างรูปแบบข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นต้น จุดมุ่งหมายหลักของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ คือเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ และสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการขาย และส่วนหนึ่งเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าต่าง ๆ ของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเอง

จากชิ้นงานโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเท่าที่ผู้วิจัยสามารถรวบรวมนั้น ปรากฏว่ามีขนาดหลากหลาย และมาจากหลาย ๆ สื่อสิ่งพิมพ์ด้วยกัน คือทั้งหนังสือพิมพ์ทางด้านธุรกิจรายวัน หนังสือพิมพ์ธุรกิจรายสามวัน และรายสัปดาห์ รวมถึงหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษของไทย เป็นต้น

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะชิ้นงานโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทางสื่อสิ่งพิมพ์

ชื่อชิ้นงานโฆษณา	จุดมุ่งหมาย	จุดเด่น	ชนิดกีฬาที่ปรากฏ
1. ชัมพู - ภาพนักกีฬาจักรยาน - ภาพนักกีฬาวัยน้ำ	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์ - เพื่อสร้างภาพลักษณ์	- การให้สร้างความรู้สึกรู้สึกว่าภาพเคลื่อนไหวโดยการแสดงภาพจักรยานกำลังพุ่งออกมาจากเครื่องรับโทรทัศน์ - การให้สร้างความรู้สึกรู้สึกว่าภาพเคลื่อนไหวโดยการแสดงภาพจักรยานกำลังพุ่งออกมาจากเครื่องรับโทรทัศน์	- จักรยาน - วัยน้ำ
2. โทคาร์ สวิต	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์	- ช่างไซโยถือกระบองเครื่องตีเมทลือแร่ ล้อมกรอบด้วยช่างไซโยในอิริยาบถการเล่นกีฬาต่าง ๆ	- ทุกชนิดกีฬา
3. ไตโยต้า - พาดหัว “ฟรี”	- เพื่อส่งเสริมการขาย	- ให้ข้อมูลแคมเปญไตโยต้า	- ไม่มี

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะชิ้นงานโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (ต่อ)

ชื่อชิ้นงานโฆษณา	จุดมุ่งหมาย	จุดเด่น	ชนิดกีฬา
4.การบินไทย - ว่ายน้ำ - กรีฑา - ฟุตบอล	- สร้างภาพลักษณ์ - สร้างภาพลักษณ์ - สร้างภาพลักษณ์	- ให้ข้อมูลการบินไทยกับเอเชีย เกมส์ มีภาพโครงร่างเครื่องบิน - ให้ข้อมูลการบินไทยกับเอเชีย เกมส์ มีภาพโครงร่างเครื่องบิน - ให้ข้อมูลการบินไทยกับเอเชีย เกมส์ มีภาพโครงร่างเครื่องบิน	- ว่ายน้ำ - กรีฑา (วิ่ง แข่ง) - ฟุตบอล
5. สามารถ - ความพร้อมของทีม สามารถ - ภาพนักกีฬามวย ไชว์เหรียญ - ภาพนักกีฬาไชว์ โทรศัพท์มือถือ - ภาพ Eddie & The Gang กับช้างไชโย	- สร้างภาพลักษณ์ - ส่งเสริมการขาย - ส่งเสริมการขาย - ส่งเสริมการขาย	- การประสานกันระหว่าง การทำงานของสามารถกับชนิดกีฬา - ให้ข้อมูลการชิงโชคกับ Hello 1800 - ให้ข้อมูลการชิงโชคกับ Hello 1800 และภาพเปรียบเทียบ ระหว่างนักกีฬาที่ล้มเหลวและ ประสบความสำเร็จ - ให้ข้อมูลการลดราคาของ โพสต์เทล	- บาสเกตบอล จี้กรยาน กรีฑา (วิ่ง แข่ง) - มวยสากล สมัครเล่น - ไม่ชัดเจน แต่ทราบว่า เป็นนักกีฬา - ไม่มี
6.คาลเท็กซ์ - นักกีฬาชอมวิ้ง - สามหนุ่มชวนลุ้นโชค	- เพื่อสร้างภาพ ลักษณ์ - ส่งเสริมการขาย	- การสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วม - การจัดหน้า การเลียบแบบข่าว หนังสือพิมพ์	- กรีฑา (วิ่ง แข่ง) - ไม่มี
7.เอเซอร์ - ภาพคอมพิวเตอร์ ตั้งโต๊ะ	- ส่งเสริมการขาย	- การให้ข้อมูล การใช้เทคนิค ทางภาพชื่อนชนิดกีฬาต่างกัน	- ฟุตบอล ว่า ย นั ก

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะชิ้นงานโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (ต่อ)

ชื่อชิ้นงานโฆษณา	จุดมุ่งหมาย	จุดเด่น	ชนิดกีฬา
- ภาพคอมพิวเตอร์ แบบโน้ตบุ๊ก	- ส่งเสริมการขาย	- การให้ข้อมูลว่าน้ำหนักเบา เปรียบว่ามดยังยกได้	- ไม่มี
8. ซีร็อกซ์ - ภาพตัว X ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นคนวิ่ง - ภาพด้านบนเครื่อง ถ่ายเอกสารมีคนวิ่ง	- เพื่อสร้างภาพ ลักษณ์ - สร้างภาพลักษณ์	- ใช้เทคนิคทางภาพ - ให้ข้อมูล ใช้เทคนิคทางภาพ	- กรีฑา (วิ่ง แข่ง) - กรีฑา (วิ่ง แข่ง)
9. ธนาคารรัตนสิน - ภาพจักรยาน - ภาพแผนที่สนาม	- สร้างภาพลักษณ์ - สร้างภาพลักษณ์	- ต่อเนื่องมาจากภาพยนตร์ โฆษณาทางโทรทัศน์ - ให้ข้อมูลจุดบริการ	- จักรยาน - ไม่มี
10. เอฟ บี ที - ภาพถ่ายที่ระลึกร่วมกับ ผู้ได้ลิขสิทธิ์ราย ย่อย - ภาพกัญแจมือ - ภาพเฮโลแกรม - ภาพตะกร้าช้อปปีง - ภาพกองทัพของที ระลึก	- เพื่อการประชาสัมพันธ์ - เพื่อการประชาสัมพันธ์ - เพื่อการประชาสัมพันธ์ - เพื่อส่งเสริมการขาย - เพื่อส่งเสริมการขาย	- แจ้งให้ทราบว่าไม่มีใครได้สิทธิ์ - แจ้งให้ทราบความผิดการ ละเมิดลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ - แจ้งให้ทราบการสังเกตสินค้าที่ ระลึกของแท้ - ให้ข้อมูล สถานที่ วันเวลา จำหน่าย ของที่จำหน่าย - ให้ข้อมูล สถานที่จำหน่าย ของ ที่จำหน่าย	- ไม่มี - ไม่มี - ไม่มี - ไม่มี

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะชิ้นงานโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (ต่อ)

ชื่อชิ้นงานโฆษณา	จุดมุ่งหมาย	จุดเด่น	ชนิดกีฬา
- ภาพวาดเอเชียนเกมส์พาร์ค	- เพื่อส่งเสริมการขาย	- บอกสถานที่ตั้งเอเชียนเกมส์พาร์ค และกิจกรรมภายในเอเชียนเกมส์พาร์ค	- ไม่มี
- ภาพสินค้าที่ระลึกและข้างไฮโซ	- เพื่อส่งเสริมการขาย	- ให้ข้อมูลของที่ระลึก และสถานที่จำหน่าย	- ไม่มี

จากตารางจะเห็นได้ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการส่วนใหญ่เน้นการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการสร้างภาพลักษณ์ สนับสนุนการส่งเสริมการขาย และเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่างสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะเด่นของชิ้นงานโฆษณาทางสื่อสิ่งพิมพ์ มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติม และเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ สำหรับชนิดกีฬาที่ได้เลือกนำเสนอชิ้นงานโฆษณาของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการพบว่า กรีฑา วัยน้ำ จักรยาน จะถูกเลือกมานำเสนอมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการสนับสนุนการแข่งขันกีฬาและแนวทางแก้ไข

ผลการวิจัยพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 สามารถแบ่งปัญหาและอุปสรรค ออกเป็น 2 ประเภท คือสาเหตุจากปัจจัยภายนอก และสาเหตุจากปัจจัยภายใน ดังนี้

1) สาเหตุจากปัจจัยภายนอก ได้แก่

- 1.1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ
- 1.2 พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง
- 1.3) คู่แข่งทางการตลาด
- 1.4) การประสานงานกับหน่วยงานราชการ
- 1.5) การถูกละเมิดลิขสิทธิ์

2) สาเหตุจากปัจจัยภายใน ได้แก่

- 2.1) สภาพคล่องทางการเงิน
- 2.2) การเปลี่ยนแปลงการบริหารภายในองค์กร

1) สาเหตุจากปัจจัยภายนอก

ผลการวิจัยพบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคจากสาเหตุภายนอกองค์กร อาทิ ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาท การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ประเด็นปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ไปสู่ประเด็นปัญหาด้านอื่น ๆ และทำให้การเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ประสบปัญหายุ่งยากในการทำงานและบริหารงานรวมทั้งการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดเป็นอย่างมาก

สาเหตุจากปัจจัยภายนอกอีกประการหนึ่ง คือการถูกคู่แข่งทางการตลาดฉวยโอกาสทางการตลาดสร้างกิจกรรมการตลาดกีฬาเช่นเดียวกัน ส่งผลให้ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการต้องทำงานหนักมากขึ้น และในรายที่ได้รับสิทธิ์ให้ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก พบว่ามีสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์จากคู่แข่งรายย่อยหลายรายเข้ามาตีตลาด และฉวยโอกาสในช่วงเวลาดังกล่าว และพบว่าในรายที่ต้องให้การสนับสนุนทางด้านผลิตภัณฑ์กับคณะกรรมการจัดการแข่งขันจะประสบปัญหา มากกว่ารายที่สนับสนุนด้วยเงินสด เพราะต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ กัน ซึ่งลักษณะการทำงานของหน่วยงานราชการ

พบว่าไม่สอดคล้องกับลักษณะการทำงานของภาคธุรกิจเอกชน ทำให้มีปัญหายุ่งยากในการส่งมอบผลิตภัณฑ์ การดูแลรักษา และการทำงานร่วมกัน

1.1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้การสนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้หนักเบาอย่างน้อยขึ้นอยู่กับผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการนั้น มีฐานะการเงินที่มั่นคงแน่นอนหนามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เป็นที่สังเกตได้ว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่เป็นตราสินค้าระดับโลกจะประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจน้อยกว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่มีตราสินค้าระดับท้องถิ่น

อย่างกรณีเครื่องดื่มเกลือแร่ไพคาร์ สวิต ได้รับผลกระทบทางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมาก เพราะทำให้ต้นทุนการนำสินค้าเข้าจากต่างประเทศ (ญี่ปุ่น) สูงเกินไป ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลง ภาชนะนำเข้าสูงขึ้น ทำให้ไม่คุ้มค่าในการลงทุนและแนะนำสินค้า (launching new product) เข้าสู่ตลาดภายในประเทศไทย เนื่องจากการทำการตลาดในช่วงแนะนำสินค้านั้น จำเป็นต้องใช้ต้นทุนทางการตลาดที่สูง ทำให้บริษัทต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ คือไม่คิดทำการตลาดอย่างจริงจังดังที่ได้วางแผนเอาไว้ตอนแรก กล่าวคือ บริษัทมีความตั้งใจแนะนำสินค้าเข้าสู่ตลาดในช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์ เปลี่ยนเป็นชะลอการแนะนำ สินค้าเข้าสู่ตลาดออกไปก่อนจนกว่าเศรษฐกิจภายในประเทศจะดีขึ้น ซึ่งคาดว่าอีกประมาณ 3 ปีข้างหน้าจะสามารถดำเนินการใหม่ได้อีกครั้ง แต่ในช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์ บริษัทไม่ได้ล้มเลิกการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ยังคงมีกิจกรรมทางการภายในสนามแข่งขันและสร้างการรับรู้ในตราสินค้าต่อไป เนื่องจากเล็งเห็นว่าบริษัทยังมีความสำคัญ ๑ อยู่ในหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย

“ปัญหาเศรษฐกิจ ค่าเงินบาทเปลี่ยน มีผลกระทบกับเรามากทีเดียว ทำให้ต้นทุนการนำเข้าของเราสูงมาก แทบไม่คุ้มทำตลาดใหม่ที่นี่เลย เราต้องเลื่อนออกไปก่อน อย่างน้อยจนกว่าเศรษฐกิจจะดีขึ้น อีกสัก 3 ปีข้างหน้า...เอเชียนเกมส์ในสนามเรายังมีข้อตกลงกับบากอก (BAGOC) ที่ให้เราออกร้าน ขายของได้ เรายังทำต่อไป มีทีมจากญี่ปุ่นช่วยเข้ามาดูแลตรงนี้ เราต้องทำเพราะว่าอย่างน้อยเราจ่ายเงินเขาไปแล้ว อีกอย่างตลาดสำคัญ ๆ ของเราก็ยังอยู่ในเอเชียนี่”
คุณสุธีร์ พงศ์พบไพบูลย์, ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทไทยโอซูกะ ฟามาซิคอล จำกัด

ส่วนทาง เอฟ บี ที ซึ่งได้ลิขสิทธิ์ในการผลิต และจัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ ก็เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อบริษัทเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะความสามารถในการชำระค่าลิขสิทธิ์ที่ลดลงเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงจากเดิมมาก จำนวนยอดขาย

สินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ที่ต่ำกว่าเป้าเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้บริโภคมีพฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไป เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าเดิม นิยมซื้อของที่ระลึกราคาต่ำ ซื้อของในจำนวนน้อยชิ้นลง เป็นต้น

“ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การลดลงของค่าเงินบาทมีผลกระทบต่อเรามาก เรียกว่ามากเลย คืออย่างไรผมก็คิดว่ามีผลกระทบต่อทุกคนนั่นแหละ อย่างค่าเงินบาทนี้มันแน่นอน เพราะว่าเราช่วยให้เขาเป็น ยูเอส ดอลลาร์ (๑US) อีกอย่างทางด้านเศรษฐกิจมันแย่หมด ก็คือคนไม่ซื้อของกันสักเท่าไร...ส่วนในเรื่องยอดขายนั้นอย่าไปพูดถึงเลย มันพลาดเป้าไปเยอะ...มันไม่ได้เป็นเพราะว่าคาดผิดไป เป็นเพราะเรามีโจทย์ที่ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์เป็นจำนวนเท่านี้ เพื่อให้จ่ายเงินได้เท่านี้ เราก็ต้องขายของให้ได้เท่านี้...ทุกคนนั่นแหละครับ ไม่ว่าจะ เป็นสปอนเซอร์หรือไม่เป็นสปอนเซอร์ก็ต้องเจอภาวะเศรษฐกิจในช่วงนี้กันทั้งนั้นแหละ จะเกี่ยวหรือไม่เกี่ยวกับเอเชียนเกมส์ก็ตาม แต่เกี่ยวมันก็นักขึ้นมาน้อย เพราะมีคอมมิตเมนต์ (commitment) ที่ต้องให้กับเอเชียนเกมส์” คุณมนตรีชัย โชคไพบุลย์กิจ, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทโรงงานฟุตบอลล์ไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด

ทางด้านฟูจิซีร็อกซ์ก็กล่าวว่าเป็นบริษัทประสบปัญหาทางการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจบ้าง โดยเฉพาะจำนวนเงินบาทที่ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ กลายเป็นจำนวนเงินที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องมาจากอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้นกว่าเดิม

“ในเรื่องปัจจัยภายนอกเราเจอหลายอย่าง อย่างในเรื่องเศรษฐกิจ อย่างในเรื่องเอ็กซ์เชนจ์เรต (exchange rate) เราโดนเข้าไปจิง ๆ เต็ม ๆ เลย ตอนที่เซ็นต์ (สัญญา) เป็นอีกเรตหนึ่งแต่หลังจากที่เซ็นต์เป็นอีกเรตหนึ่ง เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกอย่างมันก็เป็นโพลีซี (policy) ด้วยอยู่แล้ว แม้ว่าเราจะทราบล่วงหน้าว่าเรตต้องเปลี่ยน” คุณไพโรจน์ เสมเจริญ, หัวหน้าแผนกพัฒนาการตลาด บริษัทไทยฟูจิ ซีร็อกซ์ จำกัด

ทางด้านบริษัทสามารถคอร์ปอเรชั่นซึ่งเป็นบริษัทของคนไทยอีกบริษัทหนึ่งที่กล่าวว่าบริษัทได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก โดยเฉพาะความสามารถในการชำระค่าลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ลดลงไป จนทางฝ่ายบริหารตัดสินใจเลื่อนการชำระเงินออกไปอีก 7 ปี แทนที่จะดอตัวการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นผลโดยตรงของการเจรจาต่อรองระหว่างคณะกรรมการจัดการแข่งขัน ฝ่ายธุรกิจและสิทธิประโยชน์กับทางกลุ่มสามารถ

“ก็มีปัญหาเหมือนกันเหมือนกับทุกพาร์ทเนอร์ เพราะว่าการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินมันเยอะมาก จากอัตรา 25 กว่าบาท เป็น 40 กว่าบาท เราต้องจ่ายเงินเพิ่มสูงขึ้น แน่แน่นอนย่อมกระทบแผนทางการเงินของเรา...เราบอกได้ว่าอันนี้ เอะ เอ็น (at the end) เหมือนเดิมเรายังทำตาม

สัญญา แคล่เลื่อนการชำระออกไปอีก 7 ปี...มันคงไม่ได้เสียหาย (ทางด้านภาพลักษณ์) มากนักอย่างที่สื่อมวลชนเขาลงข่าว มันเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลง” คุณวินดา อิมบุนผา, ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายโครงการพิเศษ บริษัทสามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ส่วนผู้ให้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการรายอื่น ๆ เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจนั้นมีผลกระทบบ้าง แต่ไม่มากนัก โดยเห็นว่าเป็นเรื่องปกติทางด้าน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ อาจมีผลกระทบทางด้านยอดขายบ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการก็หาเอเชียนเกมส์นั้นมีระยะเวลาสั้น ๆ เพียง 2 สัปดาห์ และไม่ได้เป็นกิจกรรมหลักทางการตลาดของบริษัท อย่างคาร์ลส์เบิร์กเห็นว่าโดยภาพรวมแล้วบริษัทไม่ได้ประสบปัญหาหรืออุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจมากนัก นอกจากผลกระทบทางด้านยอดขายที่ต่ำกว่าเป้า

“หลัก ๆ ก็เหมือนกับคนอื่น เศรษฐกิจมีผลกระทบบ้าง แต่ไม่เท่าไร ไม่ได้มีผลกระทบมากนัก ก็เหมือนกับธุรกิจอื่น ๆ โดยทั่วไป อย่างยอดขายเราก็เหมือน ๆ เดิมไม่ต่างกับปีที่แล้วมากโดยรวม ๆ มันก็ผ่านไปแล้วไม่คิดอะไรมาก ก็ทุกอย่างมันจบลงด้วยดี” คุณสุตารัตน์ สงวนศัพท์ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ (อาวุโส) บริษัทคาร์ลส์เบิร์ก บริวเวอรี่ (ประเทศไทย) จำกัด

“ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจตอนเอเชียนเกมส์ เราไม่ค่อยมี เรียกว่าไม่มีดีกว่า แต่เราเจอปัญหาทางด้านอื่นมากกว่าอย่าง แอมบิช มาเกิดขึ้น (Ambush Marketing) ไม่ทราบรู้จักมั๊ย คู่แข่งฉวยโอกาสประเภทนั้น” คุณเกศรินทร์ อภิญาพงศ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัทศาลเท็กซ์ ออย (ประเทศไทย) จำกัด

1.2) พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง

เป็นผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้อำนาจการซื้อ (Power of Purchase) ของผู้บริโภคลดลง ส่งผลให้พฤติกรรมการซื้อเปลี่ยนแปลงไปด้วย ได้แก่ ผู้บริโภคจำเป็นต้องประหยัดค่าใช้จ่ายกันมากขึ้น พิจารณาเลือกซื้อของกันมากขึ้น รวมทั้งนิยมซื้อของราคาถูกโดยไม่สนใจว่าจะเป็นสินค้าที่ได้รับลิขสิทธิ์อย่างถูกต้องหรือไม่ และเห็นว่าสินค้าที่ระลึก เอเชียนเกมส์เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ปัญหานี้มีผลกระทบโดยตรงต่อ เอฟ บี ที ซึ่งเป็นผู้จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ รวมถึงผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการรายอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นการขายสินค้าภายในสนามโดยตรงกับผู้บริโภค เช่น เบียร์สดของคาร์ลส์เบิร์ก นาฬิกาข้อมือของ ลองยีนส์และทิสสอต สินค้าที่ระลึกของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) แต่ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่จำหน่ายสินค้าจำพวกอาหารและเครื่องดื่มปราศจากแอลกอฮอล์ ปรากฏว่าได้รับผลกระทบน้อย เนื่องจากผู้บริโภคจำเป็นต้องกินต้องดื่มในขณะที่อยู่ภายในสนามแข่งขัน เช่น

ร้านสตาร์มาร์ทของคาลเท็กซ์ ชุ่มให้บริการอาหารและเครื่องดื่มเกลือแร่โพคารี ชุ่มให้บริการขนมและเครื่องดื่มของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

“มันต่อเนื่องมาจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่เราหวังว่าผู้บริโภคเขาจะจ่ายเงินมากกว่านี้ แต่มันไม่ใช่เลย คนประหยัดกันมาก ยอดขายเราเลยไม่ได้เลย มันเกี่ยวกับเศรษฐกิจโดยรวม ก็คือคนตกงานกันเยอะ คนก็ต้องระวังในเรื่องค่าใช้จ่าย ต้องเก็บกันมากขึ้น แล้วก็คิดว่าตรงนี้มันก็เหมือนกันทั้งประเทศนั่นแหละ ที่ได้ผลกระทบอย่างนี้ อย่างยอดขายเราตกลงเกือบ 40-60 % มันน่าจะเหมือน ๆ กันอย่างนี้...ความสำเร็จที่ได้รับไม่ว่าทางด้านยอดขาย หรือว่าคนที่ได้เดินเข้าไปในบูธ เรียกว่าไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะว่าอย่างที่รู้กัน คนเดินผ่านเข้าไป เขาอาจไปดู ๆ แต่ไม่ซื้อ หากซื้อก็ไม่กี่ชิ้น น้อยมาก” คุณมนต์ชัย โชคโพนุลย์กิจ, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทโรงงานฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด

“ทั้งหมดเกิดจากปัจจัยหลักคือกำลังซื้อของผู้บริโภคที่ลดลง ที่ได้ผลกระทบโดยตรงจากภาวะเศรษฐกิจ มีตั้งแต่งบประมาณเอาไว้เท่าเดิม และลดงบประมาณการซื้อลง แต่ยังคงจำนวนชิ้นเอาไว้เท่าเดิม หากไม่ใช่ช่วงเศรษฐกิจตกต่ำสินค้าที่ระลึกจะขายตัวได้มากกว่านี้ เพราะช่วงการแข่งขัน (กีฬาเอเชียนเกมส์) โกลด์เทคกาลคริสมาสและปีใหม่ เป็นโอกาสที่ดีในการเจาะกลุ่มเป้าหมายคนไทยที่ซื้อสินค้าที่ระลึกเป็นของขวัญปีใหม่ หรือซื้อเก็บไว้สะสม รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ” (กรุงเทพธุรกิจ, 19 ธันวาคม 2541)

“ภายในสนามแต่ละแห่ง ยอดขายเบียร์การ์เด็นของเราต่ำกว่าเป้าหมายที่เคียว เป็นเพราะคนไม่นิยมดื่มกันภายในสนามก็ได้ คนมาดูกีฬา ดูเสร็จก็กลับ ไม่ได้ตั้งใจมาดื่มเบียร์กันสักเท่าไร ยอดขายวัน ๆ หนึ่งได้แค่ 30 ถึง (ถึงละ 50 ลิตร) ถือว่าน้อยมาก เพราะว่ายอดขายเบียร์การ์เด็นหน้าเว็รด์เทรค เซ็นเตอร์ เราสร้างยอดขายได้ถึง 50 -60 ถึงต่อวัน” นายสมชาย สุทธิกุลพานิช รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทคาร์ลส์เบิร์ก บริวเบอรี่ (ประเทศไทย) จำกัด (เดอะ เนชั่น, 21 ธันวาคม 2541)

1.3) คู่แข่งทางการตลาด

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการบางรายประสบปัญหา อันเนื่องมาจากคู่แข่งฉวยโอกาส (ambush marketing) ทำการตลาดกีฬาในช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์ด้วย แม้ว่าไม่ได้ละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ แต่ทำให้ยอดขายสินค้าของผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการลดลงไป และทำให้ผู้บริโภคไขว่เขวและไม่แน่ใจว่าใครเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการแท้จริง

อย่างเช่นกรณีของเครื่องตีเกลียวแร่ไพคาร์ แม้ว่าจะได้รับสิทธิในการจัดจำหน่ายเครื่องตีเกลียวแร่ภายในสนามแต่เพียงรายเดียว แต่ด้วยบริษัทไม่ได้เน้นกิจกรรมทางการตลาดภายนอกสนามแข่งขันเลย เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ทำให้ถูกคู่แข่งทางการตลาดฉวยโอกาสในช่วง “กระแสเอเชียนเกมส์พีเวอร์” ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนกันอย่างเต็มที่ เช่น เครื่องตีเกลียวแร่เอ็มสปอร์ต (ออกโฆษณาทางโทรทัศน์ช่วงการถ่ายทอดสดกีฬาเอเชียนเกมส์บ่อยครั้ง พร้อมจัดทำเทปเพลงและซีดีชุดเชียร์ไทยโยโย่เปิดทางรายการวิทยุ), เครื่องตีเกลียวแร่สปอนเซอร์, และเครื่องตีเกลียวแร่กตเดอเรท เป็นต้น แต่ทางบริษัทไทยโอซูกะ ฟามาซิคอล จำกัด กลับมองว่าไม่ได้เป็นปัญหาของบริษัทมากนักเนื่องจากเห็นว่าคู่แข่งดังกล่าวไม่ได้เป็นคู่แข่งโดยตรงของบริษัท เนื่องจากบริษัทเน้นการทำตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) มากกว่าการทำตลาดแบบแมส (Mass Market) และบริษัทได้วางตำแหน่งทางการตลาด (Market Positioning) ของเครื่องตีเกลียวแร่ไพคาร์ไว้สูงกว่าคู่แข่งทุกราย

• “คุณต้องเข้าใจก่อนว่า สินค้าพวกนั้นเขาเน้นการทำตลาดแบบแมส ซึ่งเป็นกลุ่มตลาดระดับล่างกว่าของเรา เราอาจสูญเสียผลประโยชน์โดนแย่งลูกค้าไปบ้าง แต่เราหวังเน้นการทำตลาดเฉพาะกลุ่มมากกว่า ซึ่งเป็นกลุ่มบน ดังนั้นเราถือว่าเขาไม่ได้เป็นคู่แข่งโดยตรงของเรา คู่แข่งของเราน่าจะเป็น “กตเดอเรท” มากกว่า แต่เขาก็ไม่ได้ทำการตลาดอะไรมากในช่วงนั้น” คุณสุธีร์ พงศ์พบไพบูลย์, ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายการผลิต บริษัทไทยโอซูกะ ฟามาซิคอล จำกัด

คาลเท็กซ์ เป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการอีกรายที่ประสบปัญหาทางด้านคู่แข่งชั้นทางการตลาดฉวยโอกาสในช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์ คือเอสโซ่และเชลล์ โดยที่เอสโซ่ได้จัดรายการส่งเสริมการขายรายการโทรซิงโซค ด้วยการแจกคู่มือพร้อมรหัสในการโทรศัพท์ไปซิงโซค ส่วนเชลล์แจกทิชชูลายกีฬาประเภทต่าง ๆ ให้กับผู้ที่มาใช้บริการในช่วงการแข่งขัน

ช่วงประสบปัญหาคู่แข่งฉวยโอกาสเช่นกัน กล่าวคือเครื่องใช้ไฟฟ้าโตชิบาได้ร่วมมือกับบริษัทดิจิตอล โฟน จำกัด (บริษัทในเครือสามาทรู๊ป) และบริษัทอื่น ๆ ร่วมกันจัดแคมเปญโตชิบาอะเนซิง สปอร์ต เกมส์ ครั้งที่ 3 ขึ้น (เคยจัดมาแล้วตอนฟุตบอลโลก กลางปี 2541) เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2541 ถึง 16 มกราคม 2542 โดยหวังกระตุ้นยอดขายเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยการแจกคู่มือส่วนลดในการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ เช่น คู่มือส่วนลด 10 % แลกซื้อเครื่องวิทยุติดตามตัว Easy Call เป็นต้น

เอฟ พี ที ก็ประสบปัญหาคู่แข่งทางการตลาด ซึ่งถือว่าเป็นคู่แข่งทางอ้อมที่สร้างผลกระทบได้มาก ทั้งทางด้านยอดขาย และปัญหาทางด้านภาพลักษณ์ เนื่องจากเป็นคู่แข่งรายย่อยที่หวังแต่สร้างยอดขาย ผลกำไรในระยะสั้น ๆ โดยไม่คำนึงถึงกฎหมายลิขสิทธิ์ และยากในการปราบปราม เนื่องจากเป็นคู่แข่งรายย่อย (ผู้ค้ารายย่อย) ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ไม่มีแหล่งการผลิต แหล่ง

การจัดจำหน่ายที่แน่นอน (ตลาดมืด) และยังได้รับความนิยมนจากผู้บริโภคเนื่องจากราคาจำหน่ายถูกกว่าสินค้าลิขสิทธิ์

“คนละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ค้ารายย่อยมีเป็นร้อย ๆ ราย เขาจงใจแต่สร้างยอดขาย โดยไม่ได้คิดถึงอย่างอื่น คู่แข่งโดยตรงของเรา...แกรนด์สปอร์ตรู้สึกว่าเป็นช่วงนั้นเขาไม่ได้ทำอะไรมากมาย”
คุณมนตรีชัย โชคไพบุลย์กิจ, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการบริษัทโรงงานฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด

1.4) การประสานงานกับหน่วยงานราชการ

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการหลายรายประสบปัญหาการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ สาเหตุหลักมาลักษณะการทำงานขององค์กรเอกชนและหน่วยงานราชการไม่เหมือนกัน กล่าวคือองค์กรเอกชนซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้เตรียมวางแผนงานมาเป็นอย่างดีแล้ว แต่หน่วยงานราชการยังไม่การวางแผนงานล่วงหน้า และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ และมีงานประจำต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว ไม่สามารถอุทิศตัวทำงานให้กับงานเอเชียนเกมส์ได้อย่างเต็มที่ และมักทำงานเสร็จเรียบร้อยในช่วงนาทีสุดท้าย

อย่างปัญหาที่เกิดขึ้นกับเครื่องตีเมกลีอแรไฟคาร์ ในช่วงการแข่งขันเอเชียนเกมส์นั้นบริษัทไทยโอซูกะ ฟามาซิคอล จำกัด ได้แต่งตั้งบริษัทบริษัทโคเบยา โชกุ อินโคเจียว จำกัด เป็นบริษัทตัวแทนจำหน่ายเครื่องตีเมกลีอแรไฟคาร์ และทางบริษัทโคเบยา โชกุ อินโคเจียว จำกัด ได้กล่าวถึงการมีเครื่องตีเมกลีอแรไฟคาร์ของบริษัทอื่นได้เข้าไปจัดจำหน่ายภายในสนามแข่งขันได้ว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำตามสัญญา และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้วางไว้ กล่าวคือหากเป็นสินค้าเกี่ยวกับน้ำไฟคาร์ จะได้สิทธิจำหน่ายแต่เพียงผู้เดียว

“เรื่องผิดสัญญาครั้งนี้ ทางโอซูกะ ญี่ปุ่นคงจะไว้วางใจกับทาง ISL ที่ชวนไฟคาร์เข้ามาเป็นสปอนเซอร์เอง ส่วนเราเป็นตัวแทนจำหน่ายในไทยคงไม่มีการดำเนินการเรื่องนี้แต่อย่างใด ตอนที่ไฟคาร์เข้ามาเป็นสปอนเซอร์ทางสิทธิประโยชน์บอกว่าหากเป็นสินค้าเกี่ยวกับน้ำ ไฟคาร์จะได้เป็นผู้ขายเพียงรายเดียวภายในสนาม แต่ตอนนี้มีทางเป๊ปซี่เข้ามาเราก็งงเหมือนกัน เขาเข้ามาได้อย่างไรในเมื่อไม่ได้เป็นแมนสปอนเซอร์ เท่าที่ทราบเขาเข้ามาทางสายโอลิมปิกประเทศไทย จึงได้ตั้งบูธภายในสนาม รวมทั้งเดินขายรอบสนาม” (ฐานเศรษฐกิจ, 10-12 ธันวาคม 2541 หน้า 2)

ฟูจิ ซีร็อกซ์ ประสบปัญหาการทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการ คือหน่วยงานราชการไม่ได้เตรียมความพร้อมในเรื่องสถานที่สำหรับการวางผลิตภัณฑ์ของซีร็อกซ์เพื่อใช้ในการแข่งขัน

กีฬาเอเชียนเกมส์ ทำให้ต้องเลื่อนแผนสำหรับการขนส่งเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์ และต้องติดต่อประสานงานใหม่กับหน่วยงานราชการ

“เรื่องของสถานที่ก็มีปัญหาเยอะ ความไม่พร้อมของสถานที่ เป็นปัญหาให้เรา คือความไม่พร้อม คือช้ามาก จวนจะเปิดอยู่แล้วก็ยังไม่พร้อม เรามี plan ว่าต้องวางเครื่องไปแล้ว แต่มันยังไม่เสร็จทำให้ plan เราค่อนข้าง control ลำบาก อย่างวันนี้เราต้องขนเครื่องไปลงที่นี่ ที่นี่ แต่วันที่นี้เราไม่สามารถขนไปได้ เราแก้ปัญหาไม่ได้ ทนBAGOC เองก็ถูกละหุ่กมาก โอเค ยอมรับว่าเสร็จ แต่มันถูกละหุ่กมาก...เรื่องของการติดต่อประสานงานก็ค่อนข้างมีปัญหาในเรื่องของคน เพราะว่าเขาเป็นราชการ เขามีหน้าที่ประจำอยู่แล้ว คือเขาไม่ได้รับคนให้ไปทำหน้าที่ดูแลเฉพาะคืองานประจำก็ต้องทำ งานเอเชียนเกมส์เขียนเกมส์ก็ต้องทำ ตามมีตามเกิดที่ทำได้” คุณไพโรจน์ เสมเจริญ หัวหน้าแผนกพัฒนาการตลาด บริษัทไทยฟูจิ ซีร็อกซ์

บริษัทสามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้วางระบบเครือข่ายการสื่อสารเห็นว่ามีปัญหาการประสานงาน กับหน่วยงานราชการมาก เนื่องจากมีกฎระเบียบ ข้อกำหนดต่าง ๆ ของราชการเข้ามาเกี่ยวข้องในการทำงานวางระบบสื่อสาร ทำให้เกิดความยุ่งยากและลำบากใจในการทำงาน แต่ในท้ายที่สุดก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี

“ปัญหาที่เรามีของเองก็เกี่ยวกับการทำงานกับระบบราชการ มีระบบราชการเข้ามาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่แรกที่เรามาประสานงานกับ BAGOC อีกทั้ง BAGOC ก็ต้องไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ...มีอะไรบ้างเธอ อย่างกฎระเบียบ กำหนดการ ปัญหาการปฏิบัติงานแบบราชการ คืออะไร ๆ ก็เสร็จเอาวินาทีสุดท้ายคิดว่าทุก partner ก็คงเจอปัญหานี้เหมือนกัน...เราก้ปัญหาตรงนี้ไม่ได้ เพราะว่าไม่ได้เกิดจากฝ่ายเรา เป็นเรื่องของราชการ แต่สุดท้ายจริง ๆ เรื่องต่าง ๆ ก็จบลงด้วยดี คงกล่าวถึงเขาอะไรมากก็ไม่ได้... เราต้องขอขอบคุณทาง ISL ซึ่งดีล (deal) กับ BAGOC ด้วย เขาช่วยเหลือให้ความสะดวกกับพาร์ทเนอร์ (partner) ด้วยดี ISL เขาไฟลท์ (fight) ให้เรามาก” คุณณวินดา อิ่มบุบผา ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายโครงการพิเศษ บริษัทสามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

1.5) การถูกละเมิดลิขสิทธิ์

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียงรายเดียวที่ประสบปัญหาการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ คือ เอฟ บี ที ซึ่งได้สิทธิให้เป็นผู้ผลิต และผู้จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์เพียงรายเดียว (Master Licensing Agent) และได้รับสิทธิให้สามารถขายลิขสิทธิ์การผลิต และการจำหน่ายให้กับผู้ผลิตรายย่อยได้ (Sublicensee) แต่เนื่องจากจำนวนผู้รับได้สิทธิ์รายย่อยมีจำนวนมากถึง 196 ราย ผลิตสินค้ามากถึง 2 พันรายการ ทำให้ยากในการดูแลควบคุมปริมาณการผลิต และ

ชนิดประเภทสินค้าที่ทำการผลิต ทาง เอฟ บี ที ทำได้แต่เพียงมอบฉลากเครื่องหมายเฮโลแกรม เท่ากับจำนวนชิ้นที่อนุญาตให้ผลิตเท่านั้น

ทำให้เอฟ บี ที ถือเพียงว่าสินค้าลิขสิทธิ์คือสินค้าที่มีเครื่องหมายเฮโลแกรมเท่านั้น โดยไม่ได้สนใจชนิด ประเภทสินค้ามากนัก ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นการยากในการตรวจสอบประกอบกัน ทำให้กลายเป็นช่องโหว่ทำให้ผู้ผลิตรายย่อยผลิตสินค้าชนิดประเภทอื่นนอกเหนือจากชนิด ประเภทสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้ผลิต ทำให้สินค้าบางชนิดมีมากเกินไป เช่น ตุ๊กตาช้างไชโย

ผู้ผลิตรายย่อยรายอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับสิทธิ์อย่างเป็นทางการให้ทำการผลิต ต่างนำสินค้าที่ระลึกมาเสนอขายในช่วงเอเชียนเกมส์ด้วย ซึ่งมีทั้งรายที่เข้าข่ายจงใจละเมิดลิขสิทธิ์ เช่นปรากฏสัญลักษณ์ช้างไชโยในผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือปรากฏชื่อ “เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13” หรือ “บางกอกเกมส์ 1998” หรือ ข้อความในทำนองเดียวกันนี้ และรายที่ไม่จงใจละเมิดลิขสิทธิ์แต่นำสินค้ามาวางจำหน่ายภายในสนามกีฬาที่ใช้ในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ เป็นต้น

และจากสาเหตุปัจจัยอื่นประกอบกันกล่าวคือ ความต้องการเสนอซื้อ (demand) สินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ราคาถูกของผู้บริโภคมีสูง รวมทั้งสินค้าที่ระลึกลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ราคาสูงเกินไป จำนวนผู้ละเมิดลิขสิทธิ์รายย่อยมีมาก (supply) และการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ทำได้จำกัด เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อย และต้องดูแลพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ รวมทั้ง “กระแสเอเชียนเกมส์ พีเวอร์” มีสูง ทำให้ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าที่ระลึกบานปลายและกลายเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ยอดขายของทาง เอฟ บี ที ต่ำกว่าเป้าหมาย และนำไปสู่ความพยายามเจรจาต่อรอง ขอลดหรือเลื่อนการชำระค่าลิขสิทธิ์กับคณะกรรมการจัดการแข่งขันเอเชียนเกมส์ (BAGOC)

“ปัญหาการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ มันเป็นปัญหาที่หนักมาก เพราะว่าอิงเศรษฐกิจไม่ค่อยดี คนก็อยากซื้อของที่ถูกลงกว่า อีกอย่างคนที่ละเมิดลิขสิทธิ์นอกจากเขาไม่มีชื่อเสียงอะไรแล้วเขาจะทำ (การตลาด) อย่างไรก็ได้ย่ำสินค้า เขาทำ low quality มา ดันทุนเขาก็ต่ำ เขาก็ยอมขายได้ถูกกว่านั้นเป็นอีกชั้นตอนหนึ่ง เพราะว่าเราทำสินค้าเอเชียนเกมส์มาเราต้องทำแต่สินค้าที่มีคุณภาพอยู่แล้วแล้วก็คงไม่ได้เสียอะไร เขาไม่มีต้นทุนที่ต้องจ่ายให้กับ BAGOC ทาง BAGOC เขาก็ได้ช่วยเหลือเราเหมือนกัน ไปตามจับบ้าง แต่มันมีเยอะเหลือเกิน เป็นร้อยๆ รายที่ผลิตสินค้าหลาย ๆ อย่างออกมา” คุณมนต์ชัย โชคไพบุลย์กิจ, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทโรงงานฟุตบอลไทยสปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด

“นายมนต์ชัย โชคไพบุลย์กิจยอมรับว่ามีปัญหาเกิดขึ้นจริง จากการประเมินเบื้องต้นพบว่า มีสินค้าปลอมระบาดมากกว่าสินค้าที่ระลึกมีลิขสิทธิ์ถึง 10 เท่า สร้างความเสียหายให้ทางเอฟ บี ที เป็นอย่างมาก เพราะสินค้าปลอมมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงกว่า ทำให้ตั้งราคาได้ต่ำกว่าสินค้ามีลิขสิทธิ์

อีกทั้งผู้ละเมิดไม่ได้มีความเข้าใจในหลักเกณฑ์ในการใช้ตราสัญลักษณ์เอเชียนเกมส์ที่ถูกต้อง อาจก่อให้เกิดความเสียหายในภายหลังได้” (ประชาชาติธุรกิจ, 5-8 พฤศจิกายน 2541 หน้า4)

2) สาเหตุจากปัจจัยภายใน

ผลการวิจัยพบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการได้วางแผนเตรียมการสำหรับการเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 มาเป็นอย่างดี มีการร่วมมือกันระหว่างบริษัทสำนักงานใหญ่และบริษัทภายในประเทศไทยเป็นอย่างดี จนไม่มีปัญหาการทำงานบริหาร รับผิดชอบภายในองค์กรแต่ประการใด รวมทั้งมีการจัดการ วางแผน ในช่วงการแข่งขันเป็นอย่างดีจึงไม่มีปัญหาภายในองค์กรที่ทำให้หนักใจแต่ประการใด

แต่ด้วยปัญหาสืบเนื่องเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และการประกาศอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ทำให้ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการรายที่มีธุรกิจหลักภายในประเทศ ประสบปัญหาทางการเงินภายในองค์กรขึ้นมาทันที เนื่องจากมีสัญญาเกี่ยวกับคณะกรรมการแข่งขันต้องชำระค่าลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นเงินสด สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ภายหลังจากลอยตัวค่าเงินบาท ทำให้ค่าลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์เมื่อคิดเทียบเป็นเงินบาทแล้วจำนวนเงินเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว รายที่ประสบปัญหาดังกล่าวมากมี 2 รายได้แก่ บริษัท สามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือกลุ่มสามารถ และบริษัทโรงงานฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด หรือ เอฟ บี ที

และผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการที่ประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงการบริหารภายในองค์กรได้แก่ ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน) ซึ่งต้องมารับช่วงต่อจาก ธนาคารแหลมทอง จำกัด (มหาชน) ซึ่งประสบปัญหาจากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งให้ควมรวมกิจการเข้าด้วยกัน ในวันที่ 26 ตุลาคม 2541 ส่งผลให้ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน) มีเวลาเตรียมความพร้อมในการทำงานเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียง 6 สัปดาห์ก่อนพิธีเปิดการแข่งขันเท่านั้น

2.1) สภาพคล่องทางการเงิน

พบว่าผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ 2 รายด้วยกันที่ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินภายในองค์กร สืบเนื่องมาจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว และการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้รายรับไม่เข้าเป้า ทำให้ต้องเจรจาต่อรองขอยืดเวลาชำระค่าลิขสิทธิ์เอเชียนเกมส์ รวมทั้งขอลดจำนวนเงินการสนับสนุนด้วยจำนวนหนึ่งกับคณะกรรมการจัดการแข่งขันออกไปก่อน คือบริษัทสามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือกลุ่มสามารถ และบริษัทโรงงานฟุตบอลไทย สปอร์ตติ้ง กู๊ดส์ จำกัด หรือ เอฟ บี ที

กลุ่มบริษัทสามารถให้เหตุผลของการลดจำนวนเงินให้การสนับสนุนและขอยืดเวลาการชำระเงินออกไปก่อนว่า สืบเนื่องมาจากบริษัทมีปัญหาสภาพคล่องทางการเงินเป็นการภายใน

“ประธานกลุ่มสามารถ คุณธวัชชัย วิไลรักษ์ ได้กล่าวเอาไว้ว่า “เราต้องการเพียงความเชื่อมั่น และเป็นส่วนหนึ่งของประเทศชาติในการสนับสนุนการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ถึงแม้ว่าแบนเนอร์โลโก้เครื่องหมายของสมาคมได้ถูกถอดออกจากสนามแข่งขันไปแล้ว แต่ประธานกลุ่มสามารถก็ยังเชื่อว่า สามารถยังได้รับการเปิดรับ (exposure) จากผู้บริโภค และหน่วยองค์กรธุรกิจ ด้วยดีทางด้านความสามารถในการดำเนินธุรกิจไตรมาสแรก

เมื่อสามารถได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะวิกฤติทางสภาพคล่องของสมาคมเอง และมีแนวความคิดที่จะถอดตัวออกจากการสนับสนุน แต่ทางคณะกรรมการจัดการแข่งขันเกรงว่าหากสามารถถอนตัวไปแล้วจะเป็นข้ออ้างให้ผู้สนับสนุนรายอื่น ๆ ถอดตัวไปด้วยสามารถจึงได้เจรจาทันทีกับคณะกรรมการจัดการแข่งขันเปลี่ยนแปลงสัญญาให้การสนับสนุนใหม่เป็นดังนี้ สามารถยินยอมเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการต่อไป แต่ลดจำนวนเงินให้การสนับสนุนจากเดิม 10 ล้านเหรียญสหรัฐ เหลือเพียง 5.5 ล้านเหรียญสหรัฐ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงจำนวนอุปกรณ์ไตรมาสแรกให้การสนับสนุนด้วย จากเดิมจำนวนเครื่องโทรศัพท์มือถือ 500 เครื่องเหลือเพียง 200 เครื่อง และคงจำนวนเครื่องเพจเจอร์เท่าเดิม คือจำนวน 1000 เครื่อง ภายใต้ข้อตกลงฉบับใหม่นี้บริษัทจะต้องจ่ายเงินจำนวน 190 ล้านบาทเป็นเงินสดให้คณะกรรมการจัดการแข่งขันในปีที่ 7 นับจากการแข่งขันสิ้นสุด และทางคณะกรรมการจัดการแข่งขันไม่อนุญาตให้สามารถแสดงแบนเนอร์ โลโก้ของสมาคมภายในสนามกีฬาที่ใช้แข่งเอเชียนเกมส์อีกต่อไป” (เดอะเนชั่น 19 ธันวาคม 2541)

เอฟ บี ที ให้เหตุผลของการขอลดจำนวนเงิน และยืดเวลาการชำระเงินกับคณะกรรมการจัดการแข่งขันออกไปก่อน เพราะบริษัทได้ยอดขายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ต่ำกว่าเป้าหมายมาก สืบเนื่องมาจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจภายในประเทศ และพฤติกรรมการณ์ของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

“คำลิสสิทธิสินค้าที่ระลึกของค่ายฟุตบอลไทยที่ยังค้างอยู่อีก 4 ล้านเหรียญสหรัฐ เมื่อสอบถามไปยังผู้บริหารของค่ายฟุตบอลไทยเพื่อสอบถามเรื่องยอดขายสินค้าที่ระลึก แต่ได้รับการปฏิเสธได้อีกว่ายังไม่สามารถสรุปยอดขายได้ ถัดมาอีกไม่กี่ชั่วโมงตัวแทนของ ISL ผู้ดูแลเรื่องลิขสิทธิ์สปอนเซอร์ได้แจ้งให้กับสื่อมวลชนว่าจำดำเนินการทางกฎหมายกับ เอฟ บี ที ด้วยเหตุผลที่ว่า เอฟ บี ที ไม่ยอมจ่ายค่าสิทธิประโยชน์ที่เหลืออีก 4 ล้านเหรียญสหรัฐ

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจได้รับจากชินชัน จาก มนต์ชัย โชคไพบูลย์กิจ ผู้บริหาร เอฟ บี ที่กล่าวในเวลาต่อมาว่า จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์ส่วนที่เหลือแน่นอน เพียงแต่อาจใช้วิธีเลื่อนชำระแทน

“ผมขอชินชันว่าเราจะต้องจ่ายแน่นอน ซึ่งขณะนี้คณะกรรมการบริหารบริษัทกำลังหาทางออก คือ อาจจะผ่อนผันกับบาคอกเป็นงวดๆ ไป ถ้าหากจะใช้วิธีเอาสินค้าของเราไปแทนก็ยังเป็นการดี อย่างไรก็ตามเวลานี้ นายมนต์ชัย อ้างว่า เขายังไม่ได้รับการติดต่อจากบาคอกกับเรื่องนี้ แม้แต่น้อย “เราก็อยากจะขอความเห็นใจเรื่องนี้เหมือนกัน เพราะว่าที่ผ่านเราก็ทำเพื่อเอเชียนเกมส์ตลอด ทั้งไปโรมันและประชาสัมพันธ์ เราเป็นคนลงทุนเองทั้งหมด

นายมนต์ชัย ชินชัน “ที่ผ่านมายอดขายสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ของบริษัท โดยเฉพาะช่วงแข่งขันทั้ง 15 วัน มียอดขายรวมเพียง 35-40 ล้านบาทเท่านั้น ขณะที่ทางเอฟ บี ที เตรียมสต็อกไว้ถึง 300 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ระหว่างนี้ เอฟ บี ที ได้หาทางระบายสินค้าด้วยการจัดรายการ “เอเชียนเกมส์ แกรนด์ เซลส์” หน้าสนามกีฬาสุทธานุรักษ์ และเอฟ บี ที สपोर्ट คอมเพล็กซ์ ห้วยหมาก และพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพ และปริมณฑล เป็นการนำสินค้ามาลดราคาพิเศษตั้งแต่ 30-50 % ซึ่งเชื่อว่าจะระบายสินค้าออกไปได้อีกราว ๆ 50 ล้านบาท ส่วนสต็อกที่เหลืออยู่โดยเฉพาะตุ๊กตาช้างไฮโย เอฟ บี ที กำลังหาทางออกด้วยการส่งไปจำหน่ายยังตลาดสหรัฐ และ ยุโรปในราคาพิเศษต่อไป” (ประชาชาติธุรกิจ, 4-6 มกราคม 2542 หน้า 13-14)

2.2) การเปลี่ยนแปลงการบริหารภายในองค์กร

ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียงรายเดียวที่ประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงการบริหารภายในองค์กร คือ ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน) ซึ่งต้องมารับช่วงต่อจาก ธนาคารแหลมทอง จำกัด (มหาชน) ซึ่งประสบปัญหาจากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งให้ควบรวมกิจการเข้าด้วยกัน ในวันที่ 26 ตุลาคม 2541 ส่งผลให้ธนาคารแหลมทอง จำกัด (มหาชน) ต้องเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนแปลงทีมผู้บริหารทั้งหมด แต่นับว่า โชคดีที่ผู้บริหารชุดใหม่ยังยึดแนวนโยบายเดิมในการกำกับดูแลการให้บริการธุรกรรมธนาคาร รวมทั้งสืบทอดเจตนารมณ์การเป็นธนาคารแห่งเอเชียนเกมส์เช่นเดิม และให้ทีมงานธนาคารแหลมทองชุดเดิมทำหน้าที่เดิมต่อไป เช่นการทำหน้าที่ทางด้านการตลาด การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพียงแต่เปลี่ยนชื่อธนาคาร และเครื่องหมายธนาคาร (โลโก้) ใหม่ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงทางด้านอื่น ๆ ประกอบกัน เช่นชุดทำงาน (uniform) การตกแต่งรูปลักษณ์ภายนอกสาขา ตู้ เอ ที เอ็ม แบบใหม่ เป็นต้น

แต่เนื่องด้วยธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน) มีเวลาเตรียมความพร้อมในการทำงานเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการเพียง 6 สัปดาห์ก่อนพิธีเปิดการแข่งขันเท่านั้น ทำให้ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ยังไม่เข้ารูปเข้ารอย และต้องปล่อยเลยตามเลยในบางเรื่องที่ไม่สามารถตามแก้ไขได้ทัน เช่น สปอตโทรทัศน์ที่ฉายทั่วโลกและสายการบินต่าง ๆ คงยังปรากฏเป็นธนาคารแหลมทองอยู่ต่อไป

“ปลายธันวาคม 2540 ที่เรา (ธนาคารแหลมทอง) รับเป็นพาร์ตเนอร์ให้กับเอเชียนเกมส์ ดำเนินทุกอย่างมาตามแผน จนมาถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2541 เกิดมาตรการขึ้น เกิดการเปลี่ยนชื่อ เกิดการแทรกแซงธนาคารขึ้นมา ทุกอย่างที่เป็นธนาคารแหลมทองจะเดินทางมาถึง 14 สิงหาคม ณ เวลานั้นผมสั่งสตอป (stop) หด แอร์โถมที่เหลืออยู่ทั้งหมด จาก 14 สิงหา ถึง 26 ตุลา (2541) อยู่ในช่วงหยุด ช่วงของการเปลี่ยนแปลง สตาร์ท (start) ได้อีกทีประมาณต้นเดือนพฤศจิกายน จนถึงการแข่งขันต่อไปปลายมกราคม(2542) ที่เราทุ่มในชื่อธนาคารรัตนสิน ในชื่อของธนาคาร เอเชียนเกมส์เช่นเดียวกัน เอาเฉพาะช่วงเจรจาในการขอเปลี่ยนชื่อ (กับคณะกรรมการจัดการแข่งขัน) ก็ไปเกือบ ๆ เดือน เพราะว่ามันต้องไปรีคอนแทค (contact) กันทั้งหมดเลย...มันต้องไปเกี่ยวกับคณะรัฐมนตรีว่าจะเอาอย่างไร จะเอาชื่อใดชื่อหนึ่ง หรือจะเอาชื่อมาเรียงต่อกัน หรือเอาชื่อใหม่ มันต้องไปผ่าน ครม. เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลัง เกี่ยวข้องกับธนาคารแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับคณะกรรมการจัดการแข่งขันว่าจะยอมให้เราเปลี่ยนชื่อหรือไม่ เราได้ความชัดเจนเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2541 หลังจากนั้นเราก็ลุยเลย”

คุณบุญชัย อัครวรุณทัตย์, ทีมสื่อสารองค์กร ธนาคาร รัตนสิน จำกัด (มหาชน)

ซึ่งหมายความว่ากิจกรรมทางการตลาดของธนาคารแหลมทองที่ได้ดำเนินมาก่อนการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดนั้นกลายเป็นความสูญเปล่า ทั้งในแง่เวลา กำลังพล และงบประมาณ สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และชื่อองค์กรดังกล่าว ซึ่งเป็นปัญหาอีกประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงการบริหารภายในองค์กรที่เกิดกับธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

“ในช่วงของการเป็นแหลมทองเราได้ทำมาร์เก็ตติ้งไปพอสมควรทั้งภายในและภายนอก (ประเทศ) ทั้งโฆษณา ทั้งทำโปรโมชั่น โปรโมชั่นอย่างการ์ดบุ๊ค (card book) ต่าง ๆ เราใส่เอเชียนเกมส์ไปหมดแล้ว เราทำหมึก (mug) ออกแจกด้วย ทั้งแก้วน้ำ แก้วกาแฟ ของชำร่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดใจ แล้วจะก้าวไปทำเครดิตการ์ด (credit card) เพื่อเซอร์วิสให้กับผู้มาใช้บริการในช่วงนั้น ซึ่งเราได้วางแผนเอาไว้หมดแล้ว ตอนนั้นงบประมาณเราใช้ไป 5 - 8 ล้านบาท สูญไปในตอนนั้น คือจ่ายไปแล้ว ชื่อไปแล้ว เสียไปแล้ว งบก่อนหน้านี้กลายเป็นว่าสูญเปล่า ก็ต้องถือว่ามันสูญไป”

คุณบุญชัย อัครวรุณทัตย์, ทีมสื่อสารองค์กร ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)